

OMAVALVONTASUUNNITELMA

Paloheinä

Tiivistelmä

Omavalvonta on keskeinen työkalumme, jonka avulla kehitämme ja seuraamme palvelujemme laatua päivittäisessä asiakastyössä.

Riitta Räisänen

yksikönjohtaja

SOSIAALIPALVELUJEN OMAVALVONTASUUNNITELMA

SISÄLTÖ

1 PALVELUNTUOTTAJAA KOSKEVAT TIEDOT	2
2 TOIMINTA-AJATUS, ARVOT JA TOIMINTAPERIAATTEET	3
2.1 Toiminta-ajatus	3
2.2 Päiväkummun elämän ilon toimintafilosofia	4
2.2.1. Elämän ilon toimintafilosofian pähkinänkuoressa.....	5
2.2.2. Arvomme; Ihmisarvo, elämän merkityksellisyys, tieto	6
2.2.3. Toimintaperiaatteet.....	7
2.3. Laatutyö ja toiminnanohjausjärjestelmä	11
3 OMAVALVONNAN TOIMEENPANO	12
3.1 Riskien hallinta ja riskien ja epäkohtien tunnistaminen ja niiden korjaaminen	12
3.2 Riskienhallinnan järjestelmät ja menettelytavat	13
3.3 Riskienhallinnan työnjako.....	14
3.4 Riskien ja esille tulleiden epäkohtien käsitteleminen	15
4 OMAVALVONTASUUNNITELMAN LAATIMINEN	16
5 ASIAKKAAN ASEMA JA OIKEUDET.....	17
5.1 Palvelutarpeen arviointi	17
5.2 Hoito- ja palvelussuunnitelma	18
5.3 Asiakkaan kohtelu.....	19
6 PALVELUN SISÄLLÖN OMAVALVONTA	24
7 ASIAKASTURVALLISUUS	31
7.1 Yhteistyö turvallisuudesta vastaavien viranomaisten ja toimijoiden kanssa	31
7.2 Henkilöstö.....	32
7.3 Toimitilat.....	37
7.4. Teknologiset ratkaisut.....	37
7.5. Terveystuon laitteen ja tarvikkeet.....	38
8 ASIAKAS- JA POTILASTIETOJEN KÄSITTELY JA KIRJAAMINEN	40
9 YHTEENVETO KEHITTÄMISSUUNNITELMASTA.....	43
10 OMAVALVONTASUUNNITELMAN SEURANTA	43

1 PALVELUNTUOTTAJAA KOSKEVAT TIEDOT

Palveluntuottaja

Nimi Hoitokoti Päiväkumpu Oy
Y-tunnus 2154142-0
Kunta Helsinki
Sote-alue Helsinki

Toimintayksikkö tai toimintakokonaisuus

Nimi Hoitokoti Päiväkumpu / Paloheinän yksikkö
Ryhmäkoti Kyllikki puh.050 3037836
Ryhmäkoti Kaleva puh. 050 3038431
Palveluasuntoryhmä Lintukoto puh. 050 3037836
Päivätoiminta Sointula puh. 050 3053193

Katuosoite Repovuorentie 12, 00240 Helsinki

Sijaintikunta yhteystietoiheen

Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden

Palvelumuoto; asiakasryhmä, jolle palvelua tuotetaan; asiakaspaikkamäärä

Ympäri vuorokautinen tehostettu palveluasuminen ikäihmisille ja muistisairaille

Ryhmäkoti Kyllikki 14 asukaspaikkaa
Ryhmäkoti Kaleva 16 asukaspaikkaa

Lintukoto 4 palveluasuntoa

Päivätoiminta Sointula 12 asiakaspaikkaa/pvä ma-pe

Yksikönjohtaja Riitta Räisänen
Puhelin 050-5906434
Sähköposti riitta.raisanen@paivakumpuhoiva.fi

Toimintalupatiedot

Aluehallintoviraston luvan myöntämisaikajankohta (yksityiset ympärivuorokautista toimintaa harjoittavat yksiköt)

28.1.2016 ESAVI/9059/04.01/2015

Lupa yksityisten ympärivuorokautisten sosiaalipalvelujen tuottamiseen

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi |
etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

Alihankintana ostetut palvelut ja niiden tuottajat

Elintarvikkeet: Aimo-tukku

Lääkkeet ja annosjakelu: Yliopiston apteekki

Lääkäripalvelut: Suomem Kotilääkärit Oy ja Helsingin kaupungin kilpailuttama lääkäripalvelu/Terveytesi
Palvelut Oy

Liinavaatteiden pesu: Vistan Pesula Oy

Hoitotarvikkeet ym.: Medituote Oy

Lääkinnällisten laitteiden huolto ja korjaus: Terveysmaailma

Turvapalvelut: Everon Oy, Securitas

Kiinteistöhuolto: Noste kiinteistöpalvelut Oy, Tom Åberg, Helsingin lakaisupalvelu

Fysioterapia: Suomen Fysiogeriatría

Lääkinnällisten laitteiden huolto ja korjaus: Terveysmaailma

Kampaaja: Wirkku Palvelut, Anniina Kylliö

Jalkahoito: Jalkahoitola Eloisa Oy

IT-asiantuntija: Global Voicelink GVL

Työterveyshuolto: Täsmä Työterveys Oy

Ruokakuljetukset: Tavarataksi

Päivätoiminnan asiakaskuljetukset: Mavo Oy

Henkilöstövuokraus tarvittaessa: Sijaiset.fi, Aarni Henkilöstö, Kotipalvelu Mehiläinen, MediPower, Hoiwa

Hoitokoti Päiväkumpu vastaa alihankkijoidensa työstä osana oman palvelunsa kokonaisuutena ja valvoo työn laatua ja toimeenpanoa yhdessä alihankinnan palveluntuottajien kanssa. Jatkuvassa laadunseurannassa ja reklamaatioiden dokumentoinnissa ja käsittelyssä käytetään Hoitokoti Päiväkummun laadunhallinnan menetelmiä. Laatuasioita käydään läpi yhteistyökumppanien kanssa sekä osana säännöllisiä tapaamisia, että tarvittaessa erillisesti, mahdollisten reklamaatioiden pohjalta. Kaikilta alihankintana tuotavilta palveluntuottajilta ei ole vaadittu omaa valvontasuunnitelmaa.

2 TOIMINTA-AJATUS, ARVOT JA TOIMINTAPERIAATTEET

2.1 Toiminta-ajatus

Päiväkumpu on vuonna 2001 perustettu perheyhtiö, jonka palveluksessa työskentelee pari sataa hoivan ja kodinhoidon ammattilaista. Koko Päiväkumpu-yhteisöä yhdistää voimakas usko siihen, että elämän arkisten tarpeiden tyydyttäminen perinteisen hoivan ja palvelun muodossa ei riitä. Jotta elämä olisi täysipainoista ja merkityksellistä, siinä on oltava iloa. Päiväkummussa kaikki voivat kokea iloa elämäntilanteestaan riippumatta. Elämän ilo tuottaminen on ollut Päiväkummun toimintafilosofia perustamisesta lähtien. Ja on myös seuraavat vuosikymmenet.

Paloheinän yksikössä asukkaillemme tuotetaan elämäniloa ja mukavuutta lisääviä, yksilöllisten tarpeiden ja toiveiden mukaan suunniteltuja hoivapalveluja koulutettujen ammattilaisten voimin. Toiminta-ajatuksemme mukaan, pyrimme hoitotyön keinoin huolehtimaan siitä, että asukkaillamme on mahdollisuus sairautestaan huolimatta elää oman näköistä, yksilöllistä ja mielekästä elämää. Asukkaat tarvitsevat jatkuvaa

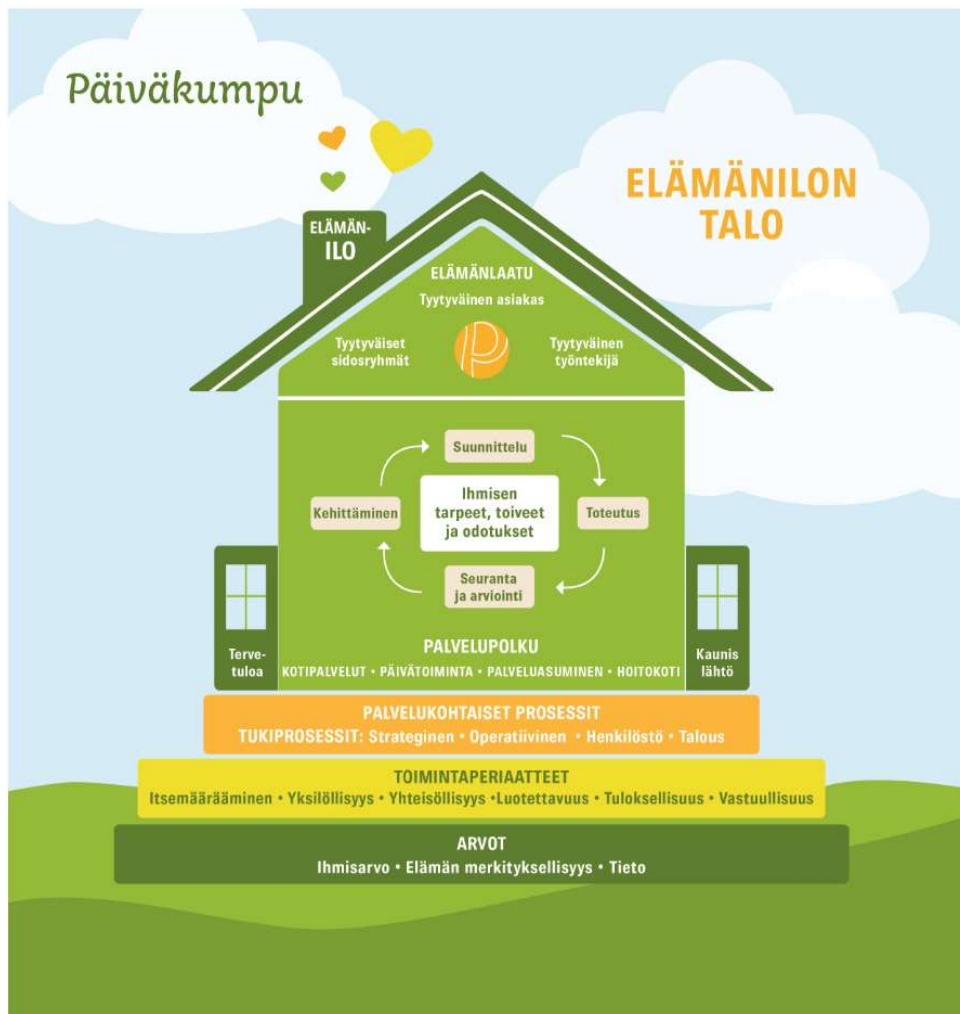
Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

hoitoa ja valvontaa sekä apua ja tukea päivittäisissä toiminnoissa, terveytensä hoidossa sekä yhteisöön sopeutumisessa. Asukkaidemme avuntarve on säännöllistä ja toistuvaa siten, että asiakkaat tarvitsevat jatkuvaa ympärivuorokautista hoitoa ja valvontaa. Asukkaiden toimintakyvyn arvioinnissa hyödynnämme RAI mittareita, ja RAI arvioinnit myös ohjaavat osaltaan yksikkömme toimintaa. Hyödynnämme toiminnassamme ja sen kehittämisessä tutkittua tietoa, jolloin toimintaamme ohjaa ajantasaiset ja näyttöön perustuvat menetelmät ja hoitosuosituksukset.

2.2 Päiväkummun elämänilon toimintafilosofia

Hoitokoti Päiväkummun Paloheinän yksikön henkilökunta on sitoutunut toiminnan alusta lähtien Elämänilon toimintafilosofiaan. Tätä filosofiaamme ja tapaamme toimia on kuvattu Elämänilontalon (kuva 1) avulla. Talon peruskiveykseen on muurattu ne arvot ja toimintaperiaatteet, jotka ohjaavat meitä asiakkaidemme hyvän elämän luomisessa ja tukemisessa.

2.2.1. Elämänilon toimintafilosofian pähkinänkuoressa

Elämänilon toimintafilosofian ymmärtämistä auttaa, jos laittaa silmät kiinni ja miettii itseään ja jokaista hoidettavaa talona. Voi miettiä, millaiselta talo näyttää ulospäin, näkykö sen ikkunoista pimeyttä vai valoa. Voi miettiä myös millaiselta tuntuu taloa lähestyä, siitä lähteä ja millaista siinä tuntuu olla ja asua. Jotta talo näyttäisi hyvin hoidetulta ja ikkunoista näkyisi valo ja elämisen ilo, voi moni talo tarvita ainakin jonkinasteista saneerausta. Talomme on rakennettu arvojen ja toimintaperiaatteiden peruskiveyksen varaan. Näiden päälle toimintaa ohjaamaan on rakennettu toiminnan prosessit. Tukiprosessit ovat samat kaikissa palveluissamme, mutta palvelukohtaiset prosessit vaihtelevat. Hoitokodeilla ne ovat: asiakassuhteenhallinta, hoitopalvelut, asumispalvelut, ateriapalvelut ja yhteisöllisyys.

Tervetuloa-kyllä ovesa muistuttaa siitä, että meidän työntekijöiden on tehtävä kaikkemme, jotta asukkaat ja asiakkaat tuntisivat palveluidemme piiriin tullessa itsensä lämpimästi tervetulleiksi. Palvelun suunnittelun perusteena ovat ihmisen tarpeet, toiveet ja odotukset. Tämän suunnitelman pohjalta hoitoa toteutetaan, seurataan, arvioidaan ja kehitetään.

Päiväkummun Elämänilon toimintafilosofiassa keskeisenä tavoitteena on tyytyväinen asiakas, tyytyväinen työntekijä ja tyytyväiset sidosryhmät. Perimmäisenä päämääränä on tukea asukkaita/asiakkaita ja työyhteisössämme toimivia jäseniä parhaan osaamisemme avulla ja löytää hyvän ja laadukkaan elämän aineksia ja elämäniloa arkeen ja juhlaan. Elämänilontalon rakentaminen asukkaille / asiakkaille on pitkälti mahdollista mm. yksilövastuuisen hoitotyön keinoin. Se ei vielä kuitenkaan riitä, jos aiomme rakentaa koko Päiväkumpuyhteisöstä Elämänilontalon. Tähän tarvitaan myös vahvaa yhteisöllistä osaamista ja otetta. Tällöin esimerkiksi jokainen hoitaja/työntekijä tuntee ryhmäkodissa vastuuhoidajan lisäksi jokaista asukasta siinä määrin, että hän pystyy auttamaan häntä tässä- ja nyt-tilanteessa edistäen samalla koko ryhmäkodin toimintaa. Tällöin asukkaiden/omaisten ja eri työntekijöiden kesken koko ryhmäkodissa /työyhteisössä vallitsee Me-henki. Tämä on vaativaa mutta myös antoisaa työskentelyä.

Päiväkummussa on varsinkin hoitokotien puolella käyty jo vuosia sitten läpi mittava laatutyö ja toiminta on sertifioitu ISO 9001:2015 standardin mukaisesti. Digitalisoimalla tämän järjestelmän olemme samalla saaneet käyttöömmekoko hoitokotiyhteisöä ohjaavan toiminnanohjausjärjestelmän. Omavalvonnan ja erilaisten auditointien ohella jo alusta lähtien oli käytössämme laadun arviointiin myös yksinkertainen arjen nyrkikisääntöjärjestelmä, jonka mukaan me voimme elää ja työskennellä joko MUST-, WANT- tai WAUTSI-tasolla. Näistä MUST-taso (täytyy, olla pakko) on minimitaso, jossa toimii esim. keppi ja porkkana. Se taso ei vielä kuitenkaan ole alle riman. Sille tasolle voimme kuitenkin ajoittain ihan tahtomattamme joutua esim. työkuorman äkillisesti kasvaessa joko asukkaista tai työntekijöistä johtuen. Tärkeintä on, ettei tuolle tasolle jäädä pitkäksi aikaa vaan tilanne pyritään ratkaisemaan mahdollisimman pian. WANT-taso (tahtotaso) on taas työntekijästä lähtevä taso, jossa työntekijä tai myöskin esimies voi määrittää sen, mitä hän pitää hyvänä. Hän kokee tietävänsä ja osaavansa asiat niin, ettei kannata paljon asiakkailta, omaisilta eikä kollegoilta kysellä. Tällainen voi toimia jonkin aikaa ja joissakin tilanteissa. Pian kuitenkin alkaa näkyä kaikenlainen kohtaamattomuus asiakkaiden, omaisten ja muiden tiimiläisten kanssa. WAUTSI-tasolla koko toiminta lähtee asiakkaiden, heidän omaistensa ja työyhteisön jäsenten tarpeista, toiveista ja odotuksista ja työntekijä osaa ainakin hetkittäin antaa enemmän kuin toinen osaa odottaa. Tuolloin työntekijä onnistuu

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

tuottamaan WAUTSIn eli ilahduttavan kokemuksen. Ja on aivan varmaa, ettei tuosta työntekijä jää itsensä osattomaksi. Tähän me vieläkin perimiltään Päiväkummun Elämänilon toimintafilosofiassamme pyrimme. Heillekin, joiden elämä on vaikeaa tai tasaisen harmaata joko sitä heidän tahtoessaan tai tahtomattaan, tuovat ilon pilkahdukset tunteen huomioiduksi ja arvostetuksi tulemisesta. Tässä meillä Päiväkummussa on ollut suuri apu vastuuhoidajien ja asukkaiden/omaisten kanssa yhdessä luoduista elämänilon tauluista asukkaan huoneen seinällä.

Paloheinän yksikössä elämäniloa synnytetään kohtaaminen kerrallaan joko yksilön tai yhteisön kesken. Vanha viisaus kertoo, että jaettu suru on vain puolet mutta jaettu ilo on kaksinkertainen ilo. Vain harvat ihmisten toiveista ovat liian vaativia toteutettaviksi. Iso osa iloa ja hyvää mieltä tuottavista asioista on helppo toteuttaa päivittäin, toiset vaativat vähän enemmän tarpeista lähtevää suunnittelua ja joissakin tarvitaan lisäresursseja mm. omaisilta ja vapaaehtoisilta. Ilahduttava kokemus ”Wautsi” ei ole ilakoimista aina vaan ja kaiken aikaa. Se on kunkin kohdalla tietoista ja yksilöllistä hetkellistä nousemista arjen yläpuolelle: aitoa kohtaamista arjessa koskettamisella, hymyllä, positiivisella palautteella, virkistykseen ja esteettisyyden ja mm. perhe- ja ystävyyhteyksien luomisella. Se voi olla vaikkapa autettavan tai toisen auttajan ilahduttamista valkovuokkokimpulla kevään koittaessa.

2.2.2. Arvomme; Ihmisarvo, elämän merkityksellisyys, tieto

Hyvä hoito on arvosidonnainen asia. Arvot ovat luonteeltaan suhteellisen pysyviä ja ne ohjaavat ihmisen tekemiä valintoja. Arvot ohjaavat näin myös sitä, miten hoitaja ja koko hoitokodin henkilökunta toimii asiakkaan hyväksi hänen arvomaailmansa kunnioittaen. Hoitajan/työntekijän toimintaa ohjaa hänen henkilökohtaisen arvomaailmansa lisäksi muun muassa kunkin ammattikunnan eettiset ohjeet, yhteiskunnallinen arvomaailma, vanhusten ja muiden hoitoon liittyvät valtakunnalliset ja paikalliset ohjeistot sekä työyhteisöä ohjaava toiminta-ajatus ja – filosofia.

Elämänilon talon peruskiveykseen on muurattu arvomme; ihmisarvo, elämän merkityksellisyys ja tieto. Seuraavassa avaamme lyhyesti, mitä kullakin näistä tarkoitamme.

Ihmisarvo ja ihmisen kunnioittaminen ovat sosiaali- ja terveysalan eettinen perusta. Ihmisarvo tarkoittaa, että ihmisellä on arvoa pelkästään jo sen takia, että hän on ihminen. Näin ollen ihmisarvo koskeekin koko ihmiskuntaa ikään, uskontoon, seksuaaliseen suuntautuneisuuteen ja muihin määrittelyihin katsomatta. Ihmisarvo on kaikilla ihmisillä sama. Ihmisarvo on itseisarvo. Sen vastakohtana on välinearvo. Jos ihmisarvoon sisältyisi välinearvo, silloin ihmistä voitaisiin käyttää välineenä esim. taloudellisen hyödyn tavoittelussa.

Ihmisarvoon kuuluu *loukkaamattomuus, arvostus, kunnioitus, ystävällisyys ja inhimillinen kohtelu*. Ihmisarvo ja siihen liittyvät *itseääräämisoikeus ja oikeudenmukaisuus* on kirjattu lukuisiin lakeihin, ohjeisiin ja suosituksiin ohjaamaan toimintaamme ja päätöksentekoamme varsinkin apua ja tukea tarvitsevien asukkaiden kohdalla. Päiväkummun koko toiminnan keskeinen arvo on ihmisarvo. Jokainen ihminen on ainutkertainen ja arvokas yksilö, jolla on oikeus elää hyvä ja arvokas elämä. Jokaisella on oma historiansa, elämänkaarensa, muistinsa ja kokemuksensa, joiden perusteella hän määrittelee omat elämän arvonsa ja toimintansa.

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

Elämä on merkityksellistä, onpa sillä tarkoitus tai ei. Kun ihminen etsii elämän tarkoitusta, hän yleensä hakee jonkinlaista ulkopuolelta annettua yleismaailmallista tarkoitusta (uskonto, kosmos), joka pätee kaikkien elämään. Elämän merkityksellisyys taas on huomattavasti henkilökohtaisempi ja kokemuksellisempi asia. Kyse ei siis ole ihmisen yläpuolella olevista arvoista vaan siitä, minkä arvojen ja tavoitteiden ja päämäärien koemme ohjaavan omaa elämäämme. Tavoitteena on tunnistaa ne asiat, jotka saavat oman elämän tuntumaan elämisen arvoiselta meille itsellemme joka päivä myös kärsimyksen ja kuoleman kohdattessa. Päiväkummussa Paloheinän yksikössä etsitään jokaisen ihmisen elämään merkityksellisyyttä, toiveikkuutta ja arvokkuutta ja niitä ilon ja onnen hetkiä, joita jokaisen elämänpolun varrelle on varattu. Elämän merkityksellisyys syntyy siitä, että tekee itsestään merkityksellisen muille ihmisille. Läheisissä ihmissuhteissa olemme toiselle ihmiselle ainutlaatuisia ja korvaamattomia jo pelkän läsnäolomme kautta. Koko Päiväkummun vahvana missiona on ollut löytää, tuottaa ja kehittää sellaisia palveluita, joilla voidaan lisätä hyvän elämän, elämän merkityksellisyyden ja elämänilon kokemuksia apua ja tukea tarvitsevien arjessa ja juhlassa.

Kolmas arvo Elämänilontalon peruskiveyksessä on **tieto**. Päiväkummun Paloheinän yksikössä pidämme arvokkaana sitä, että kaikki toimintamme pohjautuu mahdollisimman hyvin varmennettuun tietoon. Tietoon nojaava toiminta on korostunut nykyisessä työelämässä ja koko tietoyhteiskunnassamme, jossa myös tiedon löytäminen, tiedon tulva ja sen tekninen hallinta vaativat uutta orientoimista ja osaamista. Todellisudessa jokainen työntekijä tarvitsee jatkuvasti uutta tietoa työhönsä ja esimies tiedolla johtamiseensa ja jokainen ihminen selviytyäkseen arjessaan mahdollisimman hyvin. Työssämme myös hoitotyön ammattilaisina ja asiantuntijoina olemme vastuussa siitä, että työtämme kehitetään ja arvioidaan näyttöön perustuvasti. Me kaikki olemme osaltamme velvollisia osaamisemme ja entistä parempien työolojemme kehittämiseen ja ylläpitämiseen. Uutta ajantasaista tietoa jaamme eri tiimeissämme, intranetissämme sekä Päiväkumpu Akatemiassa.

2.2.3. Toimintaperiaatteet

Arvojen siirtyminen käytännön elämän ohjenuoriksi toteutuu toimintaperiaatteiden ja niihin liittyvien erilaisten normien, ohjeiden ja sääntöjen kautta niin yksilöiden kuin yhteisöjenkin tasolla. Päiväkummussa on sovittu yhteisiksi toimintaa ohjaaviksi periaatteiksi valittujen arvojen pohjalta *itsemäärääminen, yksilöllisyys, yhteisöllisyys, vaikuttavuus, luotettavuus ja vastuullisuus*. Arvojen ja periaatteiden tehtävänä on suunnata toimintaamme yhteisesti sovittulle polulle varsinkin silloin kun erilaiset paineet, puhurit ja myrskyt tahtovat työntää meitä pois suunnitelluilta reiteiltämme.

Itsemäärääminen

Ihminen on aktiivinen, pelkkä olemassaolo ja fyysisten tarpeiden tyydyttäminen ei hänelle riitä. On kyse kasvun tarpeista. Itsemääräämisteorian mukaan psykologisia perustarpeita ovat *autonomia, kyvykkyys ja yhteenkuuluvuus* eli läheisyyden tarve. Kun nämä täyttyvät niin hyvinvointi ja sisäinen motivointi kohenevat ja elämästä tulee merkityksellisemmän tuntuista. Autonomia tarkoittaa, että ihminen on oman elämänsä herra ja voi tehdä itsenäisiä, arvokkaina pitämiään valintoja. Kyvykkyys tarkoittaa tunnetta, että elämä on hallinnassa. Yhteenkuuluvuus syntyy siitä, että ihminen kokee olevansa yhteydessä toisiin, välittävänsä

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

heistä ja olevansa välittämisen kohteena. Merkityksellisyyden kokemisen kannalta on tärkeää myös hyväntahtoisuus eli halu tehdä hyvää vaikuttamalla myönteisesti toisten ihmisten elämään, yhteiskuntaan ja maailmaan. Yhteisöllisissä asumisratkaisuissa tärkeää on, että jokainen voi osallistua itsenäisesti ja läheistensä kanssa omaa elämäänsä ja hoitoaan koskevaan päätöksentekoon kykyjensä mukaan elämänsä loppuun saakka.

Yksilöllisyys

Jokainen ihminen on *ainutkertainen omine arvoineen, taustoineen, tarpeineen, tottumuksineen, toiveineen ja vakaumuksineen*. Hänellä on myös oma *identiteettinsä, reviirinsä, verkostonsa, kokemuksensa, pyrki-
myksensä ja resurssinsa elää elämäänsä ja tehdä omia yksilöllisiä valintojaan*.

Yksilöllisyyden huomioon ottamista on korostettu varsinkin länsimaisessa kulttuurissa jopa siinä määrin, että moni on nähnyt menneen sen ihan liiallisuuksiin ja syövän sekä yhteistä hyvää että yksilön hyvinvointia. Tärkeää olisi oppia pohtimaan myös sitä, mitä minä ainutlaatuisuudessani voisin antaa toisille kuin pohtia vain sitä, mitä ympäröivä maailma voi tarjota vain minulle, jotta voisin elää vain minun näköistäni elämää.

Voidakseen tavoitella merkityksellisyyden ja yksilöllisiä onnentunteita elämässä on opittava tunnistamaan myös ne asiat, joista voimme olla kiitollisia eikä vain miettiä mitä voisi saada aina vaan lisää. Yhteisöllisessä asumisessa on tärkeää toivottaa jokainen uusi jäsen yhteisöön tervetulleeksi omana itsenään ja auttaa jokaista yksilöä tutustumaan myös ryhmän muihin jäseniin yksilöinä heidän toiveitaan kunnioittaen, jotta jokaiselle löytyisi mahdollisuus kasvaa myös yksilöinä niissä ryhmissä, joihin hän liittyy. Tutkimusten mukaan ihminen on iän myötä entistä enemmän yksilö. Tällöin hänen itsemääräämisoikeutensa tulee entistä korostuneemmaksi ja erilaiset itsemääräämisrajoitukset tulee olla entistä perustellumpia.

Yhteisöllisyys

Ihminen on kautta aikain luokiteltu sosiaaliseksi ”eläimeksi”. Yhteisöllisyyden tarve kuuluu ihmisen perusmotiiveihin. Olemme kehittyneet elämään ryhmissä ja oppineet pitämään huolta toisistamme; vahvojen sosiaalisten suhteiden muodostamisen vaisto on syvällä ihmisyyden sydämessä. Lukuisat tutkimukset osoittavat, että yhteenkuuluvuus erityisesti perheeseen, ystäviin ja muihin läheisiin ihmisiin esim. sukulaiset, työtoverit ja naapurit ovat todellakin tärkeä merkityksellisyyden lähde. Sosiaalisuutemme ulottuu kuitenkin syvemmälle kuin toisesta huolehtimiseen, sillä elämämme keskipiste ei ole enää vain minä vaan me. Tällöin vastavuoroisuus kasvaa ja sosiaalisen torjunnan mahdollisuudet vähenevät. Jokaisella on varmasti oma listansa hänelle tärkeistä ihmisistä. Perinteisten ihmissuhteiden sijaan nykymaailmassa on onneksi monenlaisia mahdollisuuksia vankkoihinkin ihmissuhteisiin, verkostoihin ja kontakteihin. Nykyajassa on se hieno puoli, että voimme vapaasti valita ne lähteet ja kanavat, joista ja joiden kautta voimme ammentaa yhteisöllisyyttä omaan elämäämme.

Nykymaailmassa yksilöllisyyden korostuminen ei ole pelkästään haitta vaan monet tutkijat myös väittävät, että individualismi on sosiaalisen pääoman kasvun edellytys – yksilöiden vapaaehtoinen yhteistoiminta ja kumppanuus on mahdollista vain silloin, kun ihmisillä on autonomiaa, itsehillintää ja kypsää vastuuntuntoa.

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

Paras ja helpoin tapa lisätä omaa hyvinvointia ja merkityksellisyyden tunnetta on keskittyä itseään unoh- tamatta vähemmän itseensä ja enemmän yhteyteen toisten kanssa. Päiväkummussa on yhteisöllisyyden kehittämistä otettu jo vuosia sitten vastuuta muodostamalla yhteisöllisyydestä oma ydinprosessinsa ja tukemalla yhteisöllisyyden käytäntöjä ja niiden kehittymistä mm. harrastetiimin avulla. Myös erityistyöntekijöiden kuten hoivamuusikon ja kuvataideohjaajan rooli on nähty merkittäviksi yhteisöllisyyttä rakentaviksi tekijöiksi. Myös lukuisat yhteiset harrastukset ja tapahtumat sekä asukas/asiakas ja työntekijöiden kokoon- tumiset lisäävät yhteisöllisyyden merkitystä.

Luotettavuus

Jotta ihmisarvo ja elämän merkityksellisyys voivat toteutua, on meidän kaikkien toimintaperiaatteidemme ja kaiken toimintamme oltava luotettavia. Niin yksilöiden kuin yhteisöjenkin kasvun ja kehityksen tulee perustua sekä luottamukseen itseensä että myös luottamukseen toisiinsa. Toimintamme tulee olla totuus- arvojen mukaisesti, perusteltua, loogista, jatkuvaa, ennustettavaa, rehellistä, tutkimuksiin ja näyttöön pe- rustuvaa ja mahdollisimman avointa ja uskottavaa. Toimintamme tulee olla erityisen vastuullista varsinkin silloin, kun haluamme turvata monin eri tavoin autettavien ihmisten elämää ja yksityisyyttä. Alallamme luotettavuuteen sisältyy myös lailla säädetty vaitiolovelvollisuuden noudattaminen.

Tuloksellisuus

Tuloksellisuutta voidaan pitää kokonaistavoitteen saavuttamista ilmaisevana yläkäsitteenä tuottavuudelle (tuotosten ja panosten suhde), vaikuttavuudelle (palvelun aikaansaama muutos suhteessa tavoitteisiin), laadulle, tehokkuudelle (kustannusvaikuttavuus) ja työelämän laadulle. Toiminnan voidaan sanoa olevan tuloksellista silloin, kun asiakkaan tarpeisiin, toiveisiin ja odotuksiin vastataan kustannustehokkaasti, laa- dukkaasti ja työssäjaksaminen on hyvällä tasolla. Onnistunut tuloksellisuuden kehittäminen edellyttää toi- mivaa yhteistyötä henkilöstön kanssa. Tuloksellisuutta voidaan arvioida monilla eri mittareilla suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Työn tulokset synnyttävät pitkällä aikavälillä vaikuttavuutta, jossa tulokset voidaan nähdä välttämättöminä välineinä. Tuloksellisuuden johtamisessa on kyse tarinan rakentamisesta. Ensinnä on rakennettava strategia, joka johdattaa organisaatiota yksilöiden henkilökohtaisten tavoitteiden saavut- tamisen kautta kohti organisaation visiota ja missiota. Tärkeintä on rakentaa kehittämistyötä aiemmin opi- tun tiedon varaan. Jokainen tulosjohtaja ja työntekijä on vastuussa siitä, että tuloksia pitää syntyä ja niitä pitää seurata, jotta voimme parantaa toimintaamme ja hyvinvointiamme yhteisössämme nyt ja tulevaisuu- dessa. Paloheinän yksikössä työn tuloksia on alkuun mitattu arjessa niin sisäisten kuin ulkopuolisinkin auditoinnein, erilaisin tutkimuksin ja selvityksin. Työyhteisössämme on alettu mitata jo vähitellen myös missioomme sisältyvien elämän ilon hetkien toteutumista.

Vastuullisuus

Sosiaali- ja terveysalan toiminta on erityisen vastuullista, koska niiden toimintaan liittyy usein hyvin koko- naisvaltainen vastuunotto toisen henkilön terveydestä ja hyvinvoinnista usein hyvin kriittisissäkin elämän- tilanteissa. Vastuullinen työskentelytavan mukaan jokainen on vastuussa, eli jos huomaa, ettei jokin asia ole niin kuin pitää, tulee asiaa viedä eteenpäin.

Alan ammatinharjoittajilla on toiminnastaan ollut aina suuri vastuu, jota on säädetty lukuisilla yhteiskunnal- lisilla säädöksillä, laeilla, normeilla ja ohjeilla. Lisäksi myös yritykset ja organisaatiot ovat jakaneet työkent- tänsä eri vastuiden mukaan.

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Jokainen yhteisöään johtava henkilö on oman yksikkönsä sielu ja selkäranka ja vastuunkantaja yksikön toiminnasta ja tuloksista. Esim. Hoitokoti Päiväkummussa koko yksiköstä on vastannut perinteisesti säästösten mukaisesti yksikönjohtaja. Yksikön sisällä olevista ryhmäkodeista on vastannut ryhmäkotivastaava ja kullakin asukkaalla on oma vastuuhoidtaja, joka vastaa hänen yksilövastuisesta hoitotyöstään. Lisäksi yrityksen työntekijöissä ja johdossa on useita henkilöitä, jotka toimivat asiantuntijavastuulla eri tehtävissä.

Koko yrityksen on taas kannettava toiminnassaan yhteiskuntavastuuta. Vastuullinen yritys harjoittaa toimintaa, jota ohjaavat lait, asetukset ja kansainväliset sopimukset ja suositukset sekä ay-liikkeen ja yritysten väliset puitesopimukset ja yrityksen omat toimintaohjeet. Vastuullinen toiminta edellyttää myös kannattavuutta ja tuloksen tekemistä, jotta yritys on olemassa myös tulevaisuudessa. Taloudellinen vastuullisuus tarkoittaa asiakkaan näkökulmasta sitä, että koti on turvassa ja työntekijöille sitä, että työpaikka on turvassa. Päiväkummussa yhteiskuntavastuuta on kannettu koko yhtiön historian ajan. Yhteiskuntavastuuraportissamme kerromme vuosittain, miten konkreettisesti toiminnassamme huomioimme taloudellisen, ekologisen ja sosiaalisen vastuullisuuden.

Jotta voimme olla vastuullisia ja kilpailukykyisiä, niin työntekijöidemme, koko organisaatiomme ja yhteistyökumppaneidemme pitää voida sitoutua näihin arvoihin ja toimintaperiaatteisiin. Edellä esitetyt arvot ja periaatteet ovat keskeisiä ohjenuoria, joilla ohjataan palvelukohtaisten prosessien (asiakassuhteen hallinta, hoitopalvelu-, asumispalvelu-, ateriapalvelu- sekä yhteisöllisyys- prosessit) ja niiden tukiprosessien (strategia-, operatiivinen-, henkilöstö- ja talousprosessit) eli koko autettaviemme ja tuettaviemme ELÄMÄNPROSESSIN rakentamista ja edelleen kehittämistä.

2.3. Laatutyö ja toiminnanohjausjärjestelmä

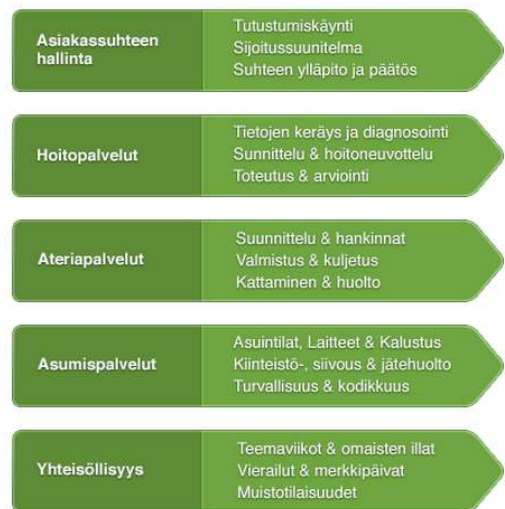
Toiminnanohjausjärjestelmämme sisältää viiden ydin- ja neljän tukiprosessin tarkat vaihekohtaiset kuvaukset, joissa on määritelty myös kunkin vaiheen tavoitteet ja mittarit. Näiden avulla pystymme valvomaan toimintaamme säännöllisesti ja parantamaan sitä. Uusille työntekijöillemme järjestelmä toimii myös hyvänä perehdytyksen apuvälineenä. Järjestelmä sisältää lisäksi myös asiakaspalautemenettelyn, sen seurannan sekä toimintatavat aina säännöllisiin johdon katselmuksiin asti.

Laatutyön ydinasia on ymmärtää, että se ei tule koskaan valmiiksi, vaan aina tarvitaan systemaattista tavoitteiden, mittareiden ja toimintatapojen uudelleenarviointia sekä järjestelmään kuuluvien toimintaohjeiden ja kuvausten päivittämistä. Laatu ei synny missään vain hienoilla kuvauksilla intrassa tai sertifikaatista seinällä. Laadusta vastaaminen hoitotyössä on meidän kaikkien yhteinen asia. Se syntyy jokaisen yksittäisen henkilön panoksesta. Vain aktiivisella ja laadukkaalla työotteella voimme turvata asiakkaillemme Elämänilon toimintafilosofian mukaiset hoitopalvelut.

Nordic Healthcare Group (NHG Audit Oy) on myöntänyt Hoitokoti Päiväkumpu Oy:n kaikille hoitoyksiköille ja ryhmäkodeille ISO 9001:2008 standardin mukaisen laatusertifikaatin 27.4.2011, tämän jälkeen se on ollut katkeamattomasti voimassa ja sertifikaatti on päivittänyt uudempaan versioonkin ollen nykyisin ISO 9001:2015. NHG Audit Oy:n sertifiointitoiminta on siirtynyt DNV Certification Oy/Ab:lle 3.7.2013 alkaen ja tällä hetkellä ulkoisen auditoinnin suorittaa DNV Certification. Sertifikaatin saaminen on osoitus Hoitokoti Päiväkummun asiakkaille, henkilökunnalle ja muille sidosryhmille pitkäjänteisestä kehittämistyöstä, jota olemme tehneet koko organisaatiomme olemassaolon ajan.

Tämän systemaattisen työn tuloksena meillä on hyvin toimiva sähköinen toiminnanohjausjärjestelmä palveluidemme ydin- ja tukiprosessien suunnitteluun, toteuttamiseen, arviointiin ja sitä kautta toimintamme jatkuvaan kehittämiseen ja johtamiseen asukkaidemme parhaaksi.

Toiminnan ydinprosessit

Toiminnan tukiprosessit

Päivittämissuunnitelma

Päiväkummun toiminta-ajatus, arvot ja periaatteet käydään läpi vuosittain. Toiminta-ajatuksemme, arvomme ja toimintaperiaatteemme ovat suhteellisen pysyviä, mutta niitä voidaan muuttaa tarvittaessa. Läpikäyntiä tehdään yhdessä henkilöstön kanssa ja ne vahvistetaan Päiväkummun hallituksen strategiapäivällä. Yksiköillä on lisäksi täydentäviä toiminta-ajatuksia, kuten Muistiosaamiskeskuksella, jossa halutaan tarjota ensiluokkaista hoitoa muistisairaille. Toiminnanohjausjärjestelmämme toimivuutta seuraamme jatkuvasti johdon katselmuksin, sisäisin ja ulkoisin auditoinnein sekä johtotiimin/johtoryhmän työskentelyssä. Toiminnanohjausjärjestelmäämme tehdään muutoksia tarpeen niin vaatiessa.

3 OMAVALVONNAN TOIMEENPANO

3.1 Riskien hallinta ja riskien ja epäkohtien tunnistaminen ja niiden korjaaminen

Hoitokoti Päiväkummun Paloheinän yksikkö pyrkii ennakolta ehkäisemään haittatapahtumat tunnistamalla vaaratekijät, arvioimalla riskejä, ryhtymällä toimenpiteisiin niiden hallitsemiseksi ja rakentamalla hyvää turvallisuuskulttuuria. Turvallisuusjohtamisen tavoitteena on turvata hoitoympäristön häiriöttömyys ja toiminnan jatkuvuus. Turvallisuusjohtamisjärjestelmämme koostuu eri osa-alueista: Työterveys ja turvallisuus, potilas-/asiakasturvallisuus, rikoksiin varautuminen, tila- ja laiteturvallisuusriskit, palo- ja kiinteistöturvallisuus, tietoturvallisuus. Lisäksi riskejä arvioidaan organisaatio-, henkilö-, toimitila-, toiminta-, ja laitetasolla.

Keinoja turvallisuusriskien hallintaan;

Paloheinän yksikön henkilökunta osallistuu vuosittain yksikön työturvallisuusriskikartoitusten laatimiseen. Riskikartoituksissa käsitellään ergonomiaa, tapaturma-, fyysisiä-, kemiallisia- ja biologisia vaaroja sekä henkistä kuormitusta. Riskikartoitusta on käytetty työsuojelun toimintaohjelman laadinnassa.

Riskikartoituksessa havaitut riskit pyritään poistamaan tai niihin pyritään varautumaan esim. koulutuksen keinoin (mm. paloturvallisuuskoulutus, väkivaltaisen henkilön kohtaaminen, EA-koulutus, jne.). Kaikkiin toimipisteisiimme on laadittu pelastussuunnitelma ja poistumisturvallisuusselvitys, asukasturvallisuussuunnitelma ja tietoturvallisuussuunnitelma. Vakuutusyhtiön kanssa teemme myös tiivistä yhteistyötä riskien kartoituksessa sekä niihin varautumisessa.

Paloheinän yksikössä on laadittu toimintaohje sähkökatkokkien varalle.

Turvakävelyn yhteydessä käydään läpi toimintamalli vesikatkokkien ja vahinkojen varalta.

Seuraamme toiminnassamme ilmeneviä poikkeamia ja läheltä-piti tilanteita, ja nämä tilanteet kirjataan HaiPro järjestelmään. Tilanteet käsitellään ja niihin vaikuttaneet häiriötilanteet pyritään poistamaan ja tilanteista pyritään oppimaan. Koko henkilökunta osallistuu käytännön turvallisuuden päivittäiseen hallintaan, turvallisuusriskien arviointiin, turvallisuussuunnitelman laatimiseen, turvallisuusasioita koskevaan raportointiin ja turvallisuutta parantavien toimenpiteiden toteuttamiseen. On erittäin tärkeätä, että henkilöstö

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

hallitsee päivittäisten työtilanteiden yhteydessä esiin tulevat turvallisuutta vaarantavat häiriötilanteet. Henkilöstön tulee edistää turvallisuutta omalla toiminnallaan ja valinnoillaan sekä noudattaa annettuja ohjeita. Henkilökunnan tulee raportoida havaitsemistaan turvallisuuspoikkeamista ja ilmoittaa kehittämiskohteista.

Turvallista toimintaa edesauttaa se, että henkilökunta tuntee Hoitokoti Päiväkummun toimintaohjeet ja sovitut käytännöt, heillä on hyvä ammatillinen osaaminen huomioiden alan eettiset ja juridiset vaatimukset. Paloheinässä on pitkäaikaisia sijaisia ja keikkalaisia, jotka tuntevat hyvin asukkaat ja toimintatavat ja näin ollen tuovat asukkaille turvallisuutta ja myös tuntiessaan toimintatavat pienentävät vakituisen henkilökunnan kuormittumista.

3.2 Riskienhallinnan järjestelmät ja menettelytavat

Haittatapahtumien ja läheltä piti -tilanteiden käsittely ja niiden dokumentointi

Riskienhallinnasta ja turvallisuuden tilanteesta dokumentoidaan HaiPro-järjestelmään. Ydin- ja tukiprosessien prosessinomistajat tekevät kuukausittain yhteenvedon ns. blogikirjoituksen, joka käsitellään johtotilimissä ja ryhmäkotipalavereissa. Mikäli toiminnassamme tapahtuu poikkeama, tilanne pyritään korjaamaan mahdollisimman pian. Asiakasta/omaista informoidaan tapahtuneesta virheestä, tilannetta pahoitellaan ja kerrotaan jo tehdyistä toimenpiteistä sekä keskustellaan vielä tehtävistä toimenpiteistä. Virheitä on erilaatuisia - ja tilanteen mukaan tilannetta voi korjata esim. henkilö, joka on toiminut ko. tilanteessa. Välillä korjaaminen voi vaatia ryhmäkotivastaavan, yksikönjohtajan, prosessinomistajan tai toiminnanjohtajan toimia. Tarvittaessa poikkeamasta / epäkohtien korjaamisesta informoidaan viranomaisia. Henkilökunta tuo esille havaitsemansa epäkohdat, laatu- ja riskit intran HaiPro-laadunvalvontajärjestelmän kautta sekä kertomalla esimiehelle asiasta ja osallistumalla työhyvinvoinnin riskikartoitusten päivittäisiin.

Riskienhallinnasta ja turvallisuuden tilanteesta kerätään tietoa HaiPro- laadunvalvontajärjestelmän ilmoitus-, käsittely- ja seurantajärjestelmistä. Seuraaviin osa-alueisiin kiinnitetään erityistä huomiota:

- työterveys ja turvallisuus (ylikuormitus, tapaturmat ja onnettomuudet, väkivalta- ja uhkatilanteet sekä läheltä piti -tilanteet)
- potilas-/asiakasturvallisuus (tapaturmat, potilaiden katoamiset ja karkaamiset, potilaiden ja asiakkaiden kanteet ja valitukset)
- rikokset (tuhotyöt ja ilkivalta, omaisuuden katoamiset, hävikit, varkaudet, murrot)
- tila- ja laiteturvallisuusriskit (toimintayksikössä tapahtuvista toiminnoista tai laitteista aiheutuvat uhkat, laitteiden rikkoutuminen)
- palo- ja kiinteistöturvallisuus (tulipalot, kiinteistötekniikan ja kiinteistön hoidon ongelmat, erityistilojen ongelmat, logistiikan ongelmat)
- tietoturvallisuus (tietoturvallisuuden ja tietosuojan ongelmat, väärinkäytökset, viestintäjärjestelmien häiriöt).

3.3 Riskienhallinnan työnjako

Johdon ja esimiesten tehtävänä on huolehtia omavalvonnan ohjeistamisesta ja järjestämisestä sekä siitä, että työntekijöillä on riittävästi tietoa turvallisuusasioista. Johto vastaa siitä, että toiminnan turvallisuuden varmistamiseen on osoitettu riittävästi voimavaroja. Esimiehillä on päävastuu myönteisen asenneympäristön luomisesta epäkohtien ja turvallisuuskysymysten käsittelylle. Riskienhallinta vaatii aktiivisia toimia koko henkilökunnalta. Työntekijät osallistuvat turvallisuustason ja -riskien arviointiin, omavalvontasuunnitelman laatimiseen ja turvallisuutta parantavien toimenpiteiden toteuttamiseen. Riskienhallinnan luonteen kuuluu, ettei työ ole koskaan valmista. Koko yksikön henkilökunnalta vaaditaan sitoutumista, kykyä oppia virheistä sekä muutoksessa elämistä, jotta turvallisten ja laadukkaiden palveluiden tarjoaminen on mahdollista. Eri ammattiryhmien asiantuntemus saadaan hyödynnetyksi ottamalla henkilöstö mukaan omavalvonnan suunnitteluun, toteuttamiseen ja kehittämiseen.

Päiväkummussa on myös valmiusryhmä, johon kuuluu johtoryhmä, lähiesihenkilöt sekä tiimivastaavat. Valmiusryhmä kokoontuu tarvittaessa, esim. epidemioiden aikana säännöllisesti ja ohjeistaa toimintaa.

Päiväkummun Paloheinän yksikössä koko henkilöstöllä on mahdollisuus olla osallisena riskienhallinnan tunnistamisessa. Havaitun/tunnistetun riskin kohdalla henkilöstön edustaja tekee poikkeamailmoituksen HaiPro-järjestelmään, jonka jälkeen ryhmäkodin lähiesimies (ryhmäkotivastaava) tekee korjausehdotuksen, jonka yksikönjohtaja hyväksyy ja lähiesimies vahvistaa asian korjauksen jälkeen. Tilanne käsitellään henkilökunnan kanssa ja tarvittaessa johtotiimi päivittää/laatii toimintaohjeen asiaan. Ulkoisen auditoinnin korjaavat toimenpiteet hyväksytetään Det Norske Veritas Oy:n kautta. Toimenpiteistä tiedotetaan henkilöstölle joko tiimipalavereissa tai intrassa/ sähköpostilla. Yhteistyötahoihin otetaan yhteyttä puhelimitse / kirjeitse tai pidetään yhteinen neuvottelu, jossa asiaa käydään läpi.

Riskienhallinnan prosessi on käytännössä omavalvonnan toimeenpanon prosessi, jossa riskienhallinta kohdistetaan kaikille omavalvonnan osa-alueille.

Päiväkummun Paloheinän yksikköön on laadittu pelastussuunnitelma ja poistumisturvallisuusselvitys, asukasturvallisuussuunnitelma ja tietoturvallisuussuunnitelma. Myös lääkehoitosuunnitelma, saattohoitosuunnitelma sekä ohjeet asukkaiden fyysiseen rajoittamiseen, ohjaavat henkilöstöä toimimaan työssään turvallisuusperiaatteiden mukaisesti. Vakuutusyhtiön kanssa teemme myös tiivistä yhteistyötä riskien kartoituksessa sekä niihin varautumisessa.

Riskien tunnistaminen

Riskienhallinnan prosessissa sovitaan toimintatavoista, joilla riskit ja kriittiset työvaiheet tunnistetaan. Miten henkilökunta, asiakkaat ja omaiset tuovat esille havaitsemansa epäkohdat, laatupoikkeamat ja riskit mukaan lukien sosiaalihuoltolain 48 §:n mukainen ilmoitusvelvollisuus.

Henkilöriskinä on mahdolliset epidemiat, esim. covid-19, pätevän ja osaavan henkilökunnan riittävyys. Henkilökunnan jaksaminen poikkeustilanteissa.

Poikkeustilanteiden riskejä ovat esim. vesikatkot, sähkökatkot ja lakot.

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

Henkilökunta kirjaa havaitsemansa riskit/poikkeamat HaiPro-järjestelmään. Henkilökunnan lisäksi, omaisilla ja yhteistyökumppaneilla on mahdollisuus ilmoittaa tunnistamistaan riskistä puhelimitse tai sähköpostilla ryhmäkotivastaavalle ja/tai yksikönjohtajalle. Tunnistetut riskit on kirjattu riskikartoitukseemme ja riskit on myös pisteytetty.

3.4 Riskien ja esille tulleiden epäkohtien käsittelyminen

Haittatapahtumien ja läheltä piti -tilanteiden käsittelyyn kuuluu niiden kirjaaminen, analysointi ja raportointi. Vastuu riskienhallinnassa saadun tiedon hyödyntämisestä kehitystyössä on palvelun tuottajalla, mutta työntekijöiden vastuulla on tiedon saattaminen johdon käyttöön. Haittatapahtumien käsittelyyn kuuluu myös niistä keskustelu työntekijöiden, asiakkaan ja tarvittaessa omaisen kanssa. Jos tapahtuu vakava, korvattavia seurauksia aiheuttanut haittatapahtuma, asiakasta tai omaista informoidaan korvausten hakemisesta.

Riskienhallinnasta ja turvallisuuden tilanteesta dokumentoidaan henkilökunnan intran HaiPro-järjestelmään. Sovituista muutoksista työskentelyssä ja muista korjaavista toimenpiteistä tiedotetaan henkilökunnalle ja muille yhteistyötahoille monin keinoin. Ydin- ja tukiprosessien prosessinomistajat laativat kuukausittain yhteenvedon sisäisistä auditoinneista ns. blogikirjoituksen henkilökunnan intraan. Blogissa käsitellään esiin tulleet poikkeamat, prosessin kehittämisehdotuksia, uusien toimintaohjeiden tarpeita, aikataulua toimenpiteiden toteuttamiselle jne. Prosessinomistajan julkaistua blogin koko organisaation henkilökunta voi lukea ja kommentoida yhteenvedoa. Prosessien yhteenvedot eli blogikirjoitukset käsitellään johtotiimin kokouksissa (mm. prosessikuvauksiin liittyvät asiat) ja ryhmäkotipalavereissa. Tarvittaessa esiin nousseet kehittämiskohteet viedään toiminta- ja koulutussuunnitelmiin. Haittatapahtumista keskustellaan työntekijöiden, asukkaiden, omaisten ja yhteistyökumppaneiden kanssa tilanteen mukaisesti. Yksikönjohtaja vastaa lisäksi siitä, että poikkeama- ja riskitilanteista tiedotetaan henkilökuntaa myös ryhmäkotipalavereissa sekä yksikönjohtajan henkilökunnalle laatimassa viikkoviestissä. Prosessinomistajat laativat vuosittain koosteen omasta prosessistaan. Koosteessa käsitellään mm. poikkeamien koonti sekä prosessin vaihtuuksia, heikkouksia, uhkia ja mahdollisuuksia. Koosteet käsitellään vuosittain johdon katselmuksessa.

Korjaavat toimenpiteet

Laatupoikkeamien, läheltä piti -tilanteiden ja haittatapahtumien varalle määritellään korjaavat toimenpiteet, joilla estetään tilanteen toistuminen jatkossa. Tällaisia toimenpiteitä ovat muun muassa tilanteiden syiden selvittäminen ja tätä kautta menettelytapojen muuttaminen turvallisemmiksi. Myös korjaavista toimenpiteistä tehdään seurantakirjaukset ja -ilmoitukset.

Korjaavien toimenpiteiden toimeenpano

Korjaavien toimenpiteiden toimeenpanosta vastaavat ryhmäkotivastaavat sekä yksikönjohtaja ja tarvittaessa toimitusjohtaja. Oleellista toimeenpanossa on saattaa tieto korjaavista toimenpiteistä koko henkilökunnan tietoon. Ryhmäkotivastaavat sekä yksikönjohtaja vastaavat, että poikkeama- ja riskitilanteista tie-

dotetaan henkilökuntaa myös ryhmäkotipalavereissa. Tarvittaessa järjestetään lisäohjeistusta, lisäperehdytystä- tai koulutusta korjaavien toimenpiteiden omaksumiseen.

4 OMAVALVONTASUUNNITELMAN LAATIMINEN

Omaavalvonnasta vastaava henkilö tai henkilöt

Omaavalvontasuunnitelma laaditaan toimintayksikön/palvelusta vastaavan yksikönjohtajan ja henkilökunnan yhteistyönä. Omaavalvonnasta eri osa-alueilla voi olla myös omat vastuuhenkilöt. Omaavalvonnasta suunnitteluun voivat osallistua myös asiakkaat mahdollisuuksiensa mukaan.

Omaavalvontasuunnitelman suunnitteluun Päiväkummun Paloheinän yksikössä osallistuvat toimitusjohtaja, johtotiimi, yksikönjohtaja ja henkilökunta. Omaavalvontasuunnitelman laatimisessa ja päivittämisessä hyödynnetään RAI arvioinneista saatuja tuloksia. RAI arviointi tuloksiin perustuva suunnitelma ja sen päivitys varmistaa sen, että suunnitelma on yksikkökohtainen.

Omaavalvontasuunnitelma sisältyy henkilökunnan perehdytysohjelmaan kohtaan 3. "toiminnanohjaus ja intra". Henkilökunta osallistuu omaavalvonnasta suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin ryhmäkotien tiimipalavereissa, kehittämispäivissä sekä auditointien yhteydessä. Sisäinen- ja ulkoinen auditointi on kerran vuodessa.

Omaavalvonnasta vastaavat henkilöt

Riitta Räisänen, yksikönjohtaja puh. 050 5906434, riitta.raisanen@paivakumpuhoiva.fi
Toimitusjohtaja Anne Kangas 040 7154945, anne.kangas@paivakumpuhoiva.fi

Omaavalvontasuunnitelman seuranta

Omaavalvontasuunnitelma päivitetään, kun toiminnassa tapahtuu palvelun laatuun ja asiakasturvallisuuteen liittyviä muutoksia. Päiväkummun Paloheinän yksikönjohtaja vastaa siitä, että omaavalvontasuunnitelma päivitetään tarpeen vaatiessa. Menettelyohjeisiin tulleet muutokset kirjataan viiveettä omaavalvontasuunnitelmaan. Omaavalvontasuunnitelma vahvistetaan vuosittain, vaikka muutoksia ei vuoden aikana olisi tehtykään. Omaavalvontasuunnitelman hyväksyy ja vahvistaa palveluiden tuottaja ts. toiminnasta vastaava johtaja. Mikäli valvontaviranomainen huomaa puutteita omaavalvontasuunnitelmassa ne korjataan ja täydennetään välittömästi.

Omaavalvonnasta toteutumisen seuranta on sisällytetty johdon katselmuksiin, jotka tehdään johtoryhmän kokouksissa sekä yksiköiden esimiesten palavereihin. Omaavalvonnasta seurannan varmistamiseksi siihen liittyviä asiakirjoja on säilytettävä 10 vuotta.

Omaavalvontasuunnitelman julkisuus

Ajan tasalla oleva omaavalvontasuunnitelman pitää olla julkisesti nähtävänä yksikössä siten, että asiakkaat, omaiset ja omaavalvonnasta kiinnostuneet voivat helposti ja ilman erillistä pyyntöä tutustua siihen.

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi |
etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

Hoitokodin omavalvontasuunnitelma on nähtävissä Päiväkummun yleisillä internet-sivuilla (www.paivakumpuhoiva.fi/hoitokodit), sekä ryhmäkotien yleisissä oleskelutiloissa, jossa ne ovat helposti omaisten ja muiden kiinnostuneiden tahojen nähtävillä. Omavalvontasuunnitelmat ovat myös hoitajien kansliassa erillisissä kansioissa henkilökunnan saatavissa.

5 ASIAKKAAN ASEMA JA OIKEUDET

5.1 Palvelutarpeen arviointi

Hoidon ja palvelun tarvetta arvioidaan yhdessä asiakkaan ja tarvittaessa hänen omaisensa, läheisensä tai laillisen edustajansa kanssa. Arvioinnin lähtökohtana on henkilön oma näkemys voimavaroistaan ja niiden vahvistamisesta. Palvelutarpeen selvittämisessä huomion kohteena ovat toimintakyvyn ylläpitäminen ja edistäminen sekä kuntoutumisen mahdollisuudet. Palvelutarpeen arviointi kattaa kaikki toimintakyvyn ulottuvuudet, joita ovat fyysinen, psyykinen, sosiaalinen ja kognitiivinen toimintakyky. Lisäksi arvioinnissa otetaan huomioon toimintakyvyn heikkenemistä ennakoivat eri ulottuvuuksiin liittyvät riskitekijät kuten terveydentilan epävakaus, heikko ravitsemustila, turvattomuus, sosiaalisten kontaktien vähyys tai kipu.

Asukkaiden ohjausta, neuvontaa ja palvelutarpeen arviointia tehdään ennen varsinaisen hoitosuhteen alkamista sekä sen aikana. Ensimmäinen yhteydenotto kiinnostuksesta palveluihin tapahtuu yleensä sähköpostitse tai puhelimitse. Tällöin kerrotaan Hoitokoti Päiväkummun toiminnasta ja lähetetään postitse informaatiota. Palvelutarpeen arviointia jatketaan tutustumiskäynnillä ja hoitokotiin muuton yhteydessä sekä hoitoneuvotteluissa ja päivittäisessä toiminnassa. Hoitotyön kirjaaminen tehdään DomaCare-järjestelmään FinnCC-luokitusta noudattaen.

Yksityiset ja palveluseteliasukkaat voivat itse tai heidän edunvalvojansa voi allekirjoittaa hoitosopimuksen. Kuntien kautta tulevien asukkaiden muutto edellyttää viranomaisen tekemää päätöstä hoitoon tulosta. Helsingin kaupungin asiakkaiden kohdalla noudatetaan puitesopimuksen palvelukuvausta ja SAS-toimiston hoitoonohjausprosessia.

Asukkaan palvelujen tarpeen arvioinnissa käytetään RAI-järjestelmää hoidoin tarpeen, laadun ja kustannusvaikuttavuuden arviointiin ja seurantaan. RAI-tietoja käytetään asukkaan hoito- ja palvelusuunnitelman laadinnassa, hoidon tulosten seurannassa sekä omavalvontasuunnitelman laadinnassa ja päivittäisessä. RAI-arvioinnit tehdään asukkaalle 2xvuodessa ja tarvittaessa voinnin muuttuessa. Ravitsemustilan arviointiin käytetään tarvittaessa MNA-arviointia. Painoindeksiä seurataan säännöllisesti punnitsemalla asukkaat kerran kuukaudessa. Muistitestinä käytetään Mini-Mental State Examination (MMSE)-arviointia ja myöhäisiä depressioseulana GDS-15 mittaria.

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

Asiakkaille annetaan informaatiota puhelimitse / sähköpostitse ja heille lähetetään postitse heidän niin toivoessaan esite, Hoitokoti Päiväkummun Sanomat ja muuta informaatiota. Asiakassuhdevastaava järjestää potentiaaliselle asiakkaalle tai tämän asiamiehelle tutustumiskäynnin, antaa informaatiota hoitokodista, palveluista ja hinnoista. Ryhmäkotivastaava tai yksikönjohtaja osallistuvat tutustumiskäyntiin.

5.2 Hoito- ja palvelussuunnitelma

Hoidon ja palvelun tarve kirjataan asiakkaan henkilökohtaiseen, päivittäistä hoitoa, palvelua tai kuntoutusta koskevaan suunnitelmaan. Suunnitelman tavoitteena on auttaa asiakasta saavuttamaan elämänlaadulle ja kuntoutumiselle asetetut tavoitteet. Päivittäisen hoidon ja palvelun suunnitelma on asiakirja, joka täydentää asiakkaalle laadittua asiakas/palvelusuunnitelmaa ja jolla viestitään muun muassa palvelun järjestäjälle asiakkaan palvelutarpeessa tapahtuvista muutoksista. Hoito- palvelu- tai kuntoutussuunnitelman toteutuminen asiakkaan päivittäisessä hoidossa ja palvelussa riippuu ennen kaikkea työntekijöiden hyvästä perehdyttämisestä. Hoito- ja palvelusuunnitelmien päivittämiseen ja suunnitelman toteutumatta jääminen on myös asiakasturvallisuuteen liittyvä riski. Vanhuspalvelulain 16 §:n mukaan iäkkään henkilön näkemykset vaihtoehdoista on kirjattava suunnitelmaan. Keskeinen omavalvonnan toimeenpanossa sovitettava asia on, miten varmistetaan palvelusuunnitelman toteutuminen asiakkaan päivittäisessä hoidossa/palvelussa.

Hoito- ja palvelusuunnitelman laadinta, päivittäminen ja sen toteutumisen seuranta

Vastuuhoitaja vastaa hoito- ja palvelusuunnitelman laatimisesta ja hyödyntää asukkaan, omaisen ja moniammatillisen tiimin näkemyksen hoidon suunnittelussa ja järjestää hoitoneuvottelun. Hoitosuunnitelma tehdään kuukauden kuluessa hoitokotiin muutosta. Hoitoneuvottelussa hoitosuunnitelmaa tarkennetaan ja päivitetään yhdessä asukkaan ja omaisen kanssa. Hoitosuunnitelma päivitetään 3 kk:n välein ja tarvittaessa. Hoitosuunnitelma kirjataan DomaCare-järjestelmään FinnCC-luokituksen mukaisesti (hoidon tarve, tavoite, suunnittelu ja arviointi), päivittäinen hoidon toteutuminen kirjataan FinnCC-komponenttien mukaisesti.

Hoito- ja palvelusuunnitelmien laatimisen yhteydessä vastuuhoitaja / ryhmäkotivastaava vastaa siitä, että asukas saa riittävästi ymmärrettävää informaatiota häntä koskevissa asioissa ja siitä, että asukkaan näkemys kysytään ja kirjataan hoito- ja palvelusuunnitelmaan. Vastuuhoitaja tekee/päivittää hoito- ja palvelusuunnitelman ja hoitohenkilökunta huomioi päivittäisessä hoidon toteutuksen kirjaamisessa hoito- ja palvelusuunnitelman. Ryhmäkotipalaverissa käsitellään kerran kuussa asukkaiden hoitoon liittyviä oleellisia asioita. Yksikönjohtaja ja ryhmäkotivastaava valvovat, että hoitosuunnitelmia noudatetaan ja että ne päivitetään ajallaan. Uuden työntekijän kanssa käydään perehtymisjaksolla hoito- ja palvelusuunnitelman merkitys läpi (ryhmäkotivastaava tai yksikönjohtaja) ja tämä kirjataan perehtymissuunnitelmaan läpikäydyksi.

5.3 Asiakkaan kohtelu

Itsemääräämisoikeuden vahvistaminen

Itsemääräämisoikeus on jokaiselle kuuluva perusoikeus, joka muodostuu oikeudesta henkilökohtaiseen vapauteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen. Siihen liittyvät läheisesti oikeudet yksityisyyteen ja yksityiselämän suojaan. Henkilökohtainen vapaus suojaa henkilön fyysisen vapauden ohella myös hänen tahdonvapauttaan ja itsemääräämisoikeuttaan. Sosiaalihuollon palveluissa henkilökunnan tehtävänä on kunnioittaa ja vahvistaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta ja tukea hänen osallistumistaan palvelujensa suunnitteluun ja toteuttamiseen. Asiakkaalla tulisi mahdollisuuksien mukaan olla esimerkiksi mahdollisuus esittää toiveita myös siitä, kuka häntä avustaa sukupuolisensitiivisissä tilanteissa. (Apulaisoikeuskanslerin ratkaisu (OKV/1/50/2018), Vammaispalvelujen käsikirja).

Asiakkaiden itsemääräämisoikeuteen liittyvien asioiden vahvistaminen yksikössä

Asiakkaiden itsemääräämisoikeuteen liittyvillä asioilla tarkoitetaan mm. yksityisyyttä, vapautta päättää itse omista jokapäiväisistä toimista ja mahdollisuutta yksilölliseen ja omannäköiseen elämään.

Päiväkummussa asukkaalle luodaan ohjaavan Elämänilon toimintafilosofian mukaisesti yksilöllinen hoito- ja palvelusuunnitelma, jossa vastuuhoidajan johdolla kirjataan asukkaan tärkeät tarpeet ja toiveet. Suunnitelman pohjalta ammattitaitoinen ja moniammatillinen henkilökunta huomioi asukkaan yksityisyyden ja intimiteettisuojan kunnioittamalla hänen henkilökohtaista huonettaan ja omaisuuttaan. Asukasta kuullaan ja pyritään mahdollistamaan henkilökohtaisen vapauden säilyttäminen toiveita toteuttaen. Jokainen asukas on yhtä arvokas, jokaisella on oikeus tuntea olevansa hyväksyty ja kunnioitettu. Henkilökunnan ammattitaitoinen asennoituminen on yksi arjen voimavara ja osata antaa asukkaalle riittävästi omaa tilaa ja yksityisyyttä. Ammattitaitoa on sekin, että havaitsee rajojen läheisyyden.

Itsemääräämisoikeus on yksi tärkeimmistä ihmis- ja perusoikeuksista ja lähtökohtana on toimintakykyisen henkilön yhdenvertainen oikeus päättää itseään koskevista asioista. Henkilökohtaisen päätöksenteon edellytyksinä on mm. ymmärrys eri vaihtoehdoista, kyky arvioida seuraamuksia ja kyky tehdä ratkaisuja. Itsemääräämisoikeuslaki (laki sosiaalihuollon asiakkaan ja potilaan itsemääräämisoikeuden vahvistamisesta ja rajoitustoimenpiteiden käytön edellytyksistä) on tulossa voimaan. Vahvistamme asukkaan itsemääräämisoikeutta ja turvaamme hoidon myös tilanteissa, joissa asukas ei kykene tekemään päätöksiä. Varmistamme, että itsemääräämisoikeutta rajoitetaan vain silloin, kun muita keinoja ei enää ole käytettävissä. Mikäli itsemääräämisoikeutta rajoitetaan, se tehdään ohjeiden mukaisesti ja asukasta kunnioittaen. Joihinkin rajoittamistoimenpiteisiin vaaditaan lääkärinlupa ja se on voimassa max.3kk, jonka jälkeen tilanne on arvioitava uudelleen.

Henkilökunta on koulutettu noudattamaan Päiväkummun yleistä toimintafilosofiaa, joka perustuu mm. ihmisarvon kunnioittamiseen sekä itsemääräämisoikeuden toteutumiseen. Näin ollen hoitokodissa vallitsee kulttuuri, jossa kutakin asukasta kohdellaan yksilöllisesti ja hänen perustuslaillisia oikeuksiaan itsemääräämiseen kunnioitetaan. Asukkaiden puolesta ei päätetä asioita vaan heiltä kysytään mielipide ja toiveet arjen eri tilanteissa.

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

Sosiaalihuollon asiakkaan hoito ja huolenpito perustuu ensisijaisesti vapaaehtoisuuteen, ja palveluja toteutetaan lähtökohtaisesti rajoittamatta henkilön itsemääräämisoikeutta. Lastensuojelua, kehitysvamma- ja päihdepalveluja lukuun ottamatta laissa ei ole säännöksiä asiakkaan itsemääräämisoikeuden rajoittamisesta. Sosiaalihuollossa itsemääräämisoikeutta voidaan rajoittaa ainoastaan silloin, kun asiakkaan tai muiden henkilöiden terveys tai turvallisuus uhkaa vaarantua. Itsemääräämisoikeutta rajoittavista toimenpiteistä tehdään asianmukaiset kirjalliset päätökset. Rajoitustoimenpiteet on toteutettava lievimmän rajoittamisen periaatteen mukaisesti ja turvallisesti henkilön ihmisarvoa kunnioittaen. Asiakkaan hoito-, palvelu- tai kuntoutussuunnitelmaan kirjataan itsemääräämisoikeuden rajoittamisen käytännöistä ja välineistä. Itsemääräämisoikeutta koskevista periaatteista ja käytännöistä keskustellaan sekä asiakasta hoitavan lääkärin että omaisten ja läheisten kanssa ja ne kirjataan asiakkaan hoito- ja palvelusuunnitelmaan. Rajoitustoimenpiteistä tehdään kirjaukset myös asiakasasiakirjoihin.

Hyvällä työvuorosuunnittelulla ja paneutuvalla rekrytoinnilla sekä riittävän pitkällä perehdyttämällä pyritään luomaan turvallinen ja rauhallinen hoitoilmapiiri jokaiseen ryhmäkotiin. Nämä ovat ensisijaisia keinoja luoda turvallisuudentunnetta asukkaille ja ehkäistä tarvetta rajoitteiden ja pakotteiden käyttöön. Ammattitaitoisella henkilökunnalla on tärkeä merkitys ennaltaehkäisevässä ja varhaisen reagoinnin työtavoissa. Hyvä ammattitaito ja asukkaiden tuntemus mahdollistavat tilanteiden ennakoinnin siten, että varsinaisiin rajoitustoimenpiteisiin joudutaan mahdollisimman harvoin turvautumaan. Asiakkaiden kanssa keskustelu, rauhoittelu ja turvallisen sekä kodinomaisen ilmapiirin luominen toimivat olennaisena osana ennaltaehkäisyssä. Asukkaiden yksilöllisellä arvostamisella luodaan sallivaa ilmapiiriä ryhmäkotiin ja hyvien hoitokäytäntöjen avulla pystytään erilaisia häiriökäyttäytymisiä vähentämään. Henkilökunnan rauhoittava käytös ja arvostava suhtautuminen on erittäin tärkeitä päivittäistä ennaltaehkäisyä. Lääkkeettömät hoitokeinot esim. keskustelu, rauhoittelu ja huomion ohjaaminen muuhun, kun levottomuutta aiheuttamaan toimintaan on yksi keino ennaltaehkäisevässä työssä. Henkilökunta pyrkii luomaan ryhmäkotiin rauhallisen ilmapiirin ja välttämään kiireen tuntua. Selkeät ja virikkeitä antava päivärytmi sekä aktivoiva ja mukaan ottava työote toimivat osaltaan myös ennaltaehkäisevinä toimenpiteinä. Muita käytännön keinoja ovat mm. asukkaan taustan ja elämänkaaritietojen tuntemus, sairauksien hyvä hoitaminen ja tutkiminen, oikea ja riittävä lääkitys, asianmukainen fysioterapia, liikuntaharjoitukset sekä ateriapalvelut ja tarkoituksenmukainen ryhmäkoti asukkaalle.

Itsemääräämisoikeuden rajoittamisen periaatteet ja ohjeet

Paloheinän yksikkö on sitoutunut noudattamaan Helsingin kaupungin sosiaali- terveystoimialan laatimia ohjeita asiakkaiden fyysisestä rajoittamisesta (voimassa 1.6.2021–31.5.2031). Yksikönjohtaja vastaa ryhmäkotivastaavan kanssa siitä, että henkilöstö on tietoinen asukkaiden itsemääräämisoikeuden rajoittamisen ohjeista, käytännöistä, vaikutuksista ja vastuista. Ohjeet käydään läpi ryhmäkodissa vähintään kerran vuodessa, sekä aina uuden työntekijän kanssa hänen aloittaessaan työt hoitokodissa. Hoitokodin hoitokulttuuriin kuuluu, ettei asukkaiden itsemääräämisoikeutta rajoiteta muutoin kuin erityisen painavista syistä, jotka perustuvat hänen turvallisuutensa varmistamiseen. Mikäli rajoitteiden tai pakotteiden käyttö on välttämätöntä, niihin turvaututaan aina vasta viimeisenä keinona ja toimenpiteestä täytyy olla aina enemmän hyötyä kuin haittaa asukkaalle ja rajoitustoimien käyttö pidetään mahdollisimman lyhytaikaisena. Yksikössä on sovittu, että mikäli asukkaan turvallisuuden varmistamiseksi tarvitaan fyysisiä rajoitustoimia, niitä voi käyttää ainoastaan lääkärin antamalla määräyksellä. Lääkärin määräys on voimassa max

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

3kk, jonka jälkeen tehdään, uusi arvio onko rajoittamistoimenpiteelle vielä tarvetta. Käytetyistä rajoittamistoimista tehdään seuraavat merkinnät asukastietojärjestelmään:

- rajoittamisen peruste
- toimenpiteen luonne
- päätöksentekijän nimi
- aloitus ja lopetusajat

Mikäli rajoittamistoimenpiteiden käyttämisestä on konsultoitu päivystävää lääkäriä, tulee asukastietojärjestelmään tehdä seuraavat merkinnät:

- konsultaation ajankohta
- asian käsittelyyn osallistuneet henkilöt
- tehdyt päätökset ja
- niiden toteuttaminen
-

Yksikössä käytettävät rajoittavat välineet

Yksikössämme on käytetty rajoittamisvälineinä vuoteen laitojen nostaminen, istuma-/turvavyön käyttö tuolissa ja hygienihaalari.

Asiakkaan asiallinen kohtelu

Usein sosiaalipalveluista tehdyissä kanteluissa tulee esille asiakkaan kokemaa epäasiallista kohtelua. Asiakkaalla on oikeus tehdä muistutus toimintayksikön vastuuhenkilölle tai sosiaalihuollon johtavalle viranhaltijalle, mikäli hän on tyytymätön kohteluunsa. Palvelun perustuessa ostosopimukseen muistutus tehdään järjestämisvastuussa olevalle viranomaiselle. Yksikössä tulisi kuitenkin ilman muistutustakin kiinnittää huomiota ja tarvittaessa reagoida epäasialliseen tai loukkaavaan käytökseen asiakasta kohtaan.

Hoitokodin työntekijät perehdytetään Päiväkummun arvojen mukaiseen toimintaan, joihin ei epäasiallinen kohtelu/ käytös kuulu. Hoitokodissa käydään yksikönjohtajan ja ryhmäkotivastaavan johdolla säännöllisesti, myös osana arjen tilanteita, arvokeskusteluja, joiden tavoitteena on varmistaa eettisesti kestävä ja arvojemme mukainen toiminta, joka on juurtunut toimintakulttuuriksi hoitokodissa. Yksikönjohtaja käy opiskelijoiden kanssa keskustelun työssäoppimisjakson päätteeksi. Tässä keskustelussa käydään läpi myös opiskelijan mahdollisesti havaitsemat epäasialliset asukkaisiin kohdistuneet tilanteet. Näin saatu palaute on arvokasta tietoa ja mahdollisiin epäkohtiin voidaan puuttua.

Miten asiakkaan ja tarvittaessa hänen omaisensa tai läheisensä kanssa käsitellään asiakkaan kokemaa epäasiallista kohtelua, haittatapahtuma tai vaaratilanne?

Mahdolliset tapahtumat ilmoitetaan asukkaalle (ellei ole jo tiedossa) siten, että asukas sen oman kognitiionsa puitteissa ymmärtää. Tehtyä virhettä/ epäasiallisuutta pahoitellaan, se pyritään korjaamaan mahdollisuuksien mukaan ja pyritään löytämään keinot hyvityksistä. Lisäksi tapahtuneesta ilmoitetaan aina omaisille ja kuullaan heidän toiveensa asian korjaamiseksi tai vastaavan tapahtuman estämiseksi. Tapahtuneet haittatapahtumat käsitellään myös aina heti asianosaisten henkilökunnan jäsenten kesken ja tarvittaessa

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

yksikönjohtajan ja toimitusjohtajan kanssa. Tapahtunut tilanne käsitellään lisäksi ryhmäkodin tiimipalaverissa, yksikön esimiesten palaverissa ja johtotiimissä. Epäasiallisesta kohtelusta, haittatapahtumasta ja vaaratilanteesta tehdään myös poikkeamailmoitus HaiPro järjestelmään. Tapahtuneet virheet käsitellään ja analysoidaan säännöllisesti ryhmäkodeissa, tavoitteena tunnistaa virheille/tapahtumille altistavat menettelytavat ja toimenpiteet, joilla tapahtumat voidaan jatkossa estää. Toiminnasta saatu palaute käsitellään huolellisesti ja asianmukaisesti. Asia tutkitaan puolueettomasti ja riittävän yksityiskohtaisesti, jotta asukas/omainen voi pitää asian selvittämistä luotettavana ja kokee tulleen kuulluksi. Muistutukseen annettava ratkaisu perustellaan ja selvitetään mihin toimenpiteisiin on ryhdytty tai miten asia on ratkaistu. Lisäksi tuodaan esiin, että asia otetaan uudelleen käsitelyyn, mikäli siinä ilmenee asukkaan/omaisen mielestä jotakin uutta.

Mikäli asiakas on tyytymätön saamaansa kohteluun, hänellä on oikeus tehdä muistutus toimintayksikön vastuuhenkilölle tai johtavalle viranhaltijalle, joka voi vaikuttaa muistutuksen tekijän tilanteen muuttamiseksi, jos muistutus on aiheellinen. Kun palvelu perustuu ostopalvelusopimukseen, muistutus tehdään järjestämisvastuussa olevalle viranomaiselle. Asiakasta neuvotaan tarvittaessa muistutuksen tekemisessä. Muistutukseen vastataan mahdollisimman pian, kohtuullinen aika Valviran ohjeen mukaisesti on 1–4 viikkoa. Muistutuksen tekeminen ei vaikuta asiakkaan oikeuteen hakea muutosta päätöksiin tai oikeuteen kannella asiastaan sosiaalihuoltoa valvoville viranomaisille.

Asiakkaan osallisuus

Eri-ikäisten asiakkaiden ja heidän perheidensä ja läheistensä osallistuminen yksikön laadun ja omavalvonnan kehittämiseen on olennainen osa palvelun sisällön, laadun, asiakasturvallisuuden ja omavalvonnan kehittämistä. Koska laatu ja hyvä hoito voivat tarkoittaa eri asioita henkilöstölle ja asiakkaalle, on systemaattisesti eritavoin kerätty palaute tärkeää saada käyttöön yksikön kehittämisessä. Asiakkaan ja omaisten osallisuus tarkoittaa heidän näkemyksensä ja toiveidensa huomioon ottamista kaikissa palveluun ja toiminnan kehittämiseen liittyvissä tilanteissa.

Palautteen kerääminen, käsittely ja hyödyntäminen toiminnan kehittämisessä

Asukkaita, läheisiä sekä yhteistyökumppaneita kannustetaan antamaan suullista ja kirjallista palautetta toiminnasta hoito- ja keittiöhenkilökunnalle, lähiesimiehille sekä johdolle. Palautetta ja kehittämisajatuksia voi kirjallisesti antaa maapostilla, sähköpostilla tai kotisivujen päiväkumpuhoiva.fi kautta. Julkiwebin kautta annettu sähköinen palaute on osa Päiväkummun laadunvalvontaprosessia. Poikkeamat ja läheltä-piti-tilanteet kirjataan HaiPro järjestelmään. Säännöllisesti toteutetaan asukkaiden, läheisten ja henkilökunnan tyytyväisyystutkimukset. Päiväkummun asukkaat ja omaiset osallistuvat myös Helsingin kaupungin tyytyväisyyskyselyihin. Asukkailta ja omaisilta kysellään palautetta myös tavattaessa ja erityisesti hoitoneuvottelujen yhteydessä. Omaisia on kannustettu olemaan aktiivisesti yhteydessä hoitokotiin ja yksikönjohtajaan, mikäli kokevat palvelun laadussa olevan kehitettävää. Ryhmäkotivastaavat sekä yksikönjohtaja ovat näkyviä arjessa paitsi henkilöstölle ja omaisille, myös asukkaille. Yksikönjohtaja keskusteleekin asukkaiden kanssa aktiivisesti ja saa näin myös palautetta hoidosta ja toiminnasta asukkailta.

Kerran kuukaudessa pidetään asukasyhteisökokous, jossa asukkaat saavat antaa palautetta ja esittää toiveita toimintaan.

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

Yksikönjohtaja vastaa ryhmäkotivastaavan kanssa siitä, että saadut palautteet käsitellään ja analysoidaan henkilöstön kanssa, ja että toimintaa kehitetään saatujen palautteiden pohjalta. Palautteet käsitellään ja niihin vastataan mahdollisimman pian. Palautteesta riippuen se käsitellään ryhmäkodissa, yksikössä tai johtotiimissä. Tyytyväisyystutkimuksista tehdään yhteenveto asiakaslehti Päiväkummun Sanomiin, kotisivuille, henkilökunnan intraan sekä kerrotaan suullisesti omaistenilloissa ja henkilökunnalle tiimipalaverissa ja/tai kehittämispäivissä. Palautteiden ja tyytyväisyyskyselyiden tuloksia hyödynnetään mm. kehittämis- ja toimintasuunnitelmien laadinnassa.

Asiakkaan oikeusturva

Sosiaalihuollon asiakkaalla on oikeus laadultaan hyvään sosiaalihuoltoon ja hyvään kohteluun ilman syrjintää. Asiakasta on kohdeltava hänen ihmisarvoaan, vakaumustaan ja yksityisyyttään kunnioittaen. Tosiassialliseen hoitoon ja palveluun liittyvät päätökset tehdään ja toteutetaan asiakkaan ollessa palvelujen piirissä. Palvelun laatuun tai saamaansa kohteluun tyytymättömällä asiakkaalla on oikeus tehdä muistutus toimintayksikön vastuuhenkilölle tai johtavalle viranhaltijalle. Muistutuksen voi tehdä tarvittaessa myös hänen laillinen edustajansa, omainen tai läheinen. Muistutuksen vastaanottajan on käsiteltävä asia ja annettava siihen kirjallinen, perusteltu vastaus kohtuullisessa ajassa.

Muistutuksen vastaanottaja:

- Riitta Räisänen p. 050 5906434 riitta.raisanen@paivakumpuhoiva.fi, Repovuorentie 12, 00670 Helsinki
- Anne Kangas toimitusjohtaja p. 040 7154945 anne.kangas@paivakumpuhoiva.fi
- Helsingin kaupungin ostopalvelusopimuksen asiakkaiden kohdalla; Ikäntyvien palvelut, selvitys-, arviointi ja sijoitustoiminta/ ostopalvelupäällikkö Kristiina Matikainen kristiina.l.matikainen@hel.fi
- Vammaisten asumispalvelut; vammaisten asumispalvelupäällikkö Minna Eronen minna.eronen@hel.fi

Sosiaaliamiehen yhteystiedot sekä tiedot hänen tarjoamistaan palveluista

- Helsingin kaupungin sosiaaliamiehen yhteystiedot; Neuvonta ma klo 13–15, ti ja to klo 10–12 puh. 09 3104 3365
PL 6060, 00099 Helsingin kaupunki
Sähköposti: sosiaaliamies@hel.fi
- Helsingin kaupungin sosiaalneuvonta (Sari Herlevi, Teija Tanska): puh. 09 3104 3355 (ma–to klo 9.00–11.00)

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

- Sosiaaliasiamies antaa neuvoja seuraavissa asioissa:
  - sosiaalihuollon asiakaslain (812/2000) sekä potilaslain (758/1992) soveltamiseen liittyvissä asioissa
  - sosiaalihuollon asiakkaan ja terveydenhuollon potilaan asemaan ja oikeuksiin liittyvissä asioissa
  - tiedottaa asiakkaan ja potilaan oikeuksista
  - toimii asiakkaan ja potilaiden oikeuksien edistämiseksi ja toteuttamiseksi
  - neuvoo ja tarvittaessa avustaa muistutuksen tekemisessä, potilasvahinkoasioiden käsittelemisessä sekä vahingonkorvausasioissa.

Kuluttajaneuvonnan yhteystiedot sekä tiedot sitä kautta saatavista palveluista

- Kuluttajaneuvonnan puh: 029 505 3050 (ma-ti-ke-pe klo 9–12, to klo 12–15)
- Kuluttajaneuvonta on palvelu, josta saa tietoa kuluttajan oikeuksista ja sovitteluapua kuluttajan ja yrityksen väliseen riitaan. Kuluttajaneuvonnasta saa maksutta opastusta ja sovitteluapua riitatilanteissa. Kuluttajaneuvonta antaa neuvoja seuraavissa tilanteissa:
  - avustaa ja sovittelee kuluttajan ja yrityksen välisessä riitatilanteessa (vain kuluttajan aloitteesta)
  - antaa kuluttajille ja yrityksille tietoa kuluttajan oikeuksista ja velvollisuuksista neuvoo asunto- ja kiinteistökaupan ongelmissa

Yksikön toimintaa koskevien muistutusten, kantelu- ja muiden valvontapäätösten käsittely ja huomioiti toiminnan kehittämisessä

Tilanne pyritään selvittämään asianomaisten kesken tapahtuneessa yksikössä lähiesimiehen johdolla. Tarvittaessa asianomaisten sekä yhteistyötahojen kanssa tavataan ja keskustellaan tapahtuneesta yksikönjohtajan ja toimitusjohtajan läsnä ollessa. Tapahtunut tilanne käsitellään ko. ryhmäkodin tiimipalaverissa, yksikön esimiesten palaverissa ja johtotiimissä. Tehtyä virhettä/ epäasiallisuutta pahoitellaan, se pyritään korjaamaan mahdollisuuksien mukaan ja pyritään löytämään keinot hyvityksistä. Tapahtuneet virheet analysoidaan, pyritään löytämään keinot niiden ehkäisemiseksi ja välttämiseksi. Virheistä opitaan ja ne korjataan. Saatuja palautteita hyödynnetään toiminnan kehittämiseksi. Muistutuksen vastine annetaan 1–4 viikon kuluessa sen jättämisestä.

6 PALVELUN SISÄLLÖN OMAVALVONTA

Hyvinvointia, kuntoutumista ja kasvua tukeva toiminta

Asukkaiden hoito- ja palvelusuunnitelmiin kirjataan tavoitteita, jotka liittyvät päivittäiseen liikkumiseen, ulkoiluun, kuntoutukseen ja kuntouttavaan toimintaan.

Asiakkaiden fyysisen, psyykkisen, kognitiivisen ja sosiaalisen toimintakyvyn sekä osallisuuden edistäminen palvelussa

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

Hoitokoti Päiväkumpu Paloheinän asukkaat ovat ikääntyneitä ihmisiä, jotka tarvitsevat apua päivittäisissä perustoiminnoissa. Henkilökunta huolehtii siitä, että jokapäiväisissä toiminnoissa jokaisen asukkaan perustarpeet otetaan huomioon ja että niihin vastataan. Hoitotyön päivittäinen kirjaaminen sekä hoito- ja palvelusuunnitelma tehdään DomaCare-asukastietojärjestelmään sähköisen rakenteisin mallin mukaisesti (FinnCC-luokitus).

Kansainvälinen RAI-järjestelmä on käytössä hoidon tarpeen, laadun ja kustannusvaikuttavuuden arviointi- ja seurantajärjestelmänä. RAI-tietoja käytetään asukkaan hoito ja palvelusuunnitelman laadinnassa sekä hoidon tulosten seurannassa. RAI-arviointi tehdään asukkaalle säännöllisesti 2x vuodessa ja tarpeen mukaisesti. Elämänilon toimintafilosofiaa noudattamalla ja vastaamalla asukkaiden perustarpeisiin toteutamme ihmisarvoisen ikääntymisen eettisiä periaatteita; itsemääräämisoikeus, voimavaralähtöisyys, oikeudenmukaisuus, osallisuus, yksilöllisyys ja turvallisuus.

Kuntouttavaa työtä toteutetaan asukkaan yksilöllisten mahdollisuuksien mukaan kaikessa hoiva- ja hoitotyössä. Jokapäiväinen hoiva ja palvelut suunnitellaan, kirjataan ja toteutetaan siten, että samalla ylläpidetään ja edistetään asukkaan toimintakykyä ja kunnon ylläpysymistä. Yksilöllisiä kuntoutuspalveluja esim. fysioterapian palveluja on mahdollista saada eri palveluntuottajilta yksityisesti tai Kelan lääkinnällisen kuntoutuksen kautta. Mahdollista on myös musiikki- ja kuvataideterapiaan osallistuminen.

Henkisen ja psykososiaalisen toiminnan mahdollistaa yhteistyö seurakunnan kanssa, erilaiset retket, tapahtumat ja esiintyjät. Elämänilon-teematiimin tavoitteena on asukkaiden fyysisen ja henkisen hyvinvoinnin ylläpitäminen ja parantaminen. Se toteutetaan toimintafilosofian mukaisesti yksilöllisyys ja ihmisen arvokkuus huomioiden kaikessa toiminnassa ja kohtaamisessa. Asukkaat voivat myös jatkaa omia harrastuksiaan voimavarojensa ja tarpeidensa mukaisesti (esim. päivätoimintakerhot). Ryhmäkodeissa ei ole erikseen vierailuaikoja, vaan läheiset, omaiset ja ystävät ovat tervetulleita aamu-, päivä- ja iltapäivä-aikaan. Ryhmäkodeista tehdään avointa yhteistyötä mahdollisuuksien mukaan lähialueen päiväkotien, yhdistysten, oppilaitosten ym. kanssa. Hoitokoti Päiväkummussa järjestetään säännöllisesti syksyisin ja keväisin omaisten iltoja, joihin kutsutaan läheiset yhdessäoloon ja tapaamaan Paloheinän yksikön henkilökuntaa.

Hoitokoti Paloheinän asukkailla on mahdollisuus ulkoiluun turvallisesti hänen toimintakykynsä tuntevan ihmisen kanssa esim. läheisten, vastuuhoitajan, henkilökohtaisen avustajan, vapaaehtoistyöntekijän tai kesäaikana erikseen palkattujen kesätyöntekijöiden kanssa. Useimmiten ryhmäkodin päivärytmiin iltapäivä on parasta aikaa ulkoiluun. Sosiaalihuoltolain mukaisena kuljetuspalveluna myönnettävä kuljetustuki on osa fyysisen, henkisen ja sosiaalisen toimintakyvyn tukemista, ja matkat on tarkoitettu mahdollistamaan hoito- ja palvelusuunnitelman piirissä olevien asukkaiden tarpeelliset matkat virkistykseen. Kuljetustuki on harkinnanvarainen etuus ja henkilökunta huolehtii omaisten kanssa, että kuljetustukeen oikeuttavilla asukkailla se on haettu. Kuljetuspalvelu on tarkoitettu henkilöille, joilla on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa, eivätkä he voi käyttää joukkoliikennevälineitä. Helsingin Matkapalvelu-matkat eivät ole tarkoitettu lääkärisä käynteihin eikä kuntoutukseen liittyviin matkoihin (sairasvakuutuslaki 10§).

Asiakkaiden toimintakykyä, hyvinvointia ja kuntouttavaa toimintaa koskevien tavoitteiden toteutumisen seuranta

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

Asukkaiden toimintakyvyn, hyvinvoinnin ja kuntouttavaa toimintaa koskevien tavoitteiden toteutumisen seuranta tehdään päivittäisessä hoitotyön kirjaamisessa sekä hoito- ja palvelusuunnitelman päivitysten yhteydessä ja hoitoneuvotteluissa. Tavoitteiden toteutumista seurataan myös sisäisillä ja ulkoisilla auditoinneilla sekä tyytyväisyystutkimuksilla ja palautteita seuraamalla.

Ravitsemus

Ravinto ja ruokailu sekä niihin liittyvä tapakulttuuri ovat keskeinen asukkaille tärkeä osa monia sosiaalihuollon palveluja. Ravitsemuksessa huomioidaan ruokaviraston voimassa olevat väestötason ja eri ikäryhmille annetut ravintoaineiden saanti- ja ruokasuositukset. Ruokailun järjestämisessä on huomioitava asukkaiden toiveiden lisäksi erityisruokavaliot (diabetes, autoimmuunisairaudet, ruoka-aineyliherkkyydet, -allergiat ja -intoleranssit) niin, että kaikki osapuolet voivat tuntea olonsa turvalliseksi. Uskontoon tai eettiseen vakaumukseen perustuvaa ruokavaliota ovat osa monikulttuurista palvelua, mikä tulee palvelussa ottaa huomioon.

Hoitokoti Päiväkummun ateriapalvelun tarkoituksena on tuottaa ammattitaidolla sekä tarkalla reseptiikalla ravitsemuksellisesti hyvää ja kotoisaa ruokaa. Tarjoamme makuelämyksiä ja mielihyvän hetkiä ateriointiin huomioiden erikoisruokavaliot, juhlapyhät, laadun sekä taloudellisuuden.

Ateriapalveluiden yhtenä tärkeänä menestystekijänä on henkilökunnan hyvä ammatillinen osaaminen. Ateriapalveluissa on tavoitteena noudattaa Valtion ravitsemusneuvottelukunnan (2020) ravitsemussuosituksia ikääntyneille. Ikääntyvien ihmisten terveyden, toimintakyvyn ja elämänlaadun tukemisessa hyvällä ravitsemuksella on keskeinen tehtävä. Ikääntyminen sinänsä ei heikennä ravitsemustilaa, mutta sairastamisen aikana syöminen ja ravinnonsaanti voivat jäädä liian vähäisiksi. Ikääntynyt saattaa laihtua ja menettää ravintoainevaramojaan, joita tarvittaisiin toipumisen varmistamiseksi.

Asiakkaiden erityisruokavalioiden ja ruokarajoitteiden huomiointi

Jokaiselle asukkaalle taataan hänen yksilöllisen ruokavalionsa mukainen ravitsemus. Tieto ruokavaliosta välitetään Keittiö Karpalolle sekä ryhmäkodin henkilöstölle, ruokavalion toteuttamista varten. Jokaisen ryhmäkodin keittiössä on listaus erityisruokavalion omaavista asukkaista, mistä kunkin asukaan ruokavalio on tarkastettavissa. Mikäli asukkaan ruokavalio muuttuu, vastuuhoidtaja välittää siitä tiedon keittiö Karpaloon.

Asiakkaiden riittävän ravinnon ja nesteen saannin sekä ravitsemuksen tason seuraaminen

Hoitohenkilökunta tarkkailee asukkaiden ravitsemustilaa ja tekee tarvittaessa MNA-arvion ravitsemustilan arviointiin. Asukkaat punnitaan säännöllisesti. Asukastietojärjestelmä DomaCare laskee asukkaiden painoindeksit ja RAI:ssa nousee esiin mahdollinen aliravitsemus (BMI). Tarvittaessa asukkaiden nesteen saannin turvaamisessa hyödynnetään päiväkohtaista nestelistaa.

Hoitokoti Päiväkummussa tarjoillaan seuraavat ateriat:

Aamupala	klo 7:30–10
Lounas	klo 11:30-12:30
Päiväkahvi	klo 14:00
Päivällinen	klo 16:00-17:00

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

Ilta-pala klo 19:30-21:30
Välipalaa on tarjolla aina.

Hygieniäkäytännöt

Yksikön hygienia- ja laadulliset tavoitteet ja sen toteutumiseksi laaditut toimintaohjeet sekä asiakkaiden yksilölliset hoito- ja palvelusuunnitelmat asettavat omavalvonnan tavoitteet, joihin kuuluvat asiakkaiden henkilökohtaisesta hygieniasta huolehtimisen lisäksi infektioiden ja muiden tarttuvien sairauksien leviämisen estäminen. Yksikön siivous ja pyykkihuolto ovat tärkeä osa-alue yleisen hygieniatason ja infektioiden leviämisen torjumisessa. THL on julkaissut ohjeen infektioiden torjunnasta pitkäaikaishoidossa ja -hoivassa (Ohje 2/2020). Hygieniäkäytännöistä suositellaan laadittavaksi yksikön oma ohje normaaliajan tilanteeseen ja lisäksi poikkeusajan tilanteisiin.

Hygieniaohjeet ja niiden toteuttamisen käytännöt

Tavanomaisia varotoimia käytetään kaikkien asukkaiden hoidossa infektiotilanteesta riippumatta. Varotoimilla pyritään estämään mikrobin siirtymistä hoitajista asukkaisiin, asukkaista hoitajiin ja asukkaasta hoitajan välityksellä toisiin asukkaisiin. Paloheinän yksikössä noudatetaan Helsingin kaupungin hygieniaohjeita sekä päivitettyjä yksikön hygieniaohjeita, jotka löytyvät henkilökunnan intrasta.

Tavanomaisissa varotoimissa on neljä keskeistä osaa:

- 1) oikea käsihygienia
- 2) oikea suojainten käyttö (käsineet, suojatakki, suojaesiliina, suu-nenäsuojus)
- 3) oikeat työskentelytavat
- 4) pisto- ja viiltovahinkojen välttäminen

Infektioiden ja tarttuvien sairauksien leviämisen ennaltaehkäiseminen

Päiväkummulla on oma epidemiasuunnitelma. Tartuntatautien torjunnassa ja mahdollisissa epidemiatilanteissa noudatamme Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin infektiiohjeistusta. Tarvittaessa ryhmäkotivastaava, sairaanhoitaja ja/tai vastaava hoitaja konsultoi HUS- mobiiliyksikköä ja välittää tartuntojen torjuntaohjeet yksikköön. Intraan päivitetty henkilökunnalle ajantasaiset ohjeet, sekä asiakasturvallisuus/kuvaus asiakasturvallisuuden varmistamisesta ja sen kehittämisestä: Päiväkummussa on pandemia/epidemiasuunnitelma, josta löytyy tarkemmat ohjeet/ohjeistukset mm Covid 19:sta, influenssasta ja noro- viruksesta.

Yksikön siivous- ja pyykkihuolto

Paloheinän yksiköllä on oma laitoshuoltaja, joka huolehtii asukkaiden huoneiden ja hoitokodin yleisten tilojen siivouksesta sekä pyykkihuollosta (liinavaate ja isommat pyykkiä lähetetään pesulaan). Siivouksesta on laadittu oma ohjelmansa. Asukashuoneet siivotaan viikoittain, roskat viedään pois päivittäin. Yhteiset tilat siivotaan joka arkipäivä. Kiinteistön piha-alueella on roskakatos. Roskien riittävästä tyhjennyksestä huolehtii kiinteistön vastaavien tahojen kanssa.

Henkilöstön perehdyttäminen yksikön puhtaanapidon ja pyykkihuollon toteuttamiseen

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

Työntekijät saavat osana perehdytysohjelmää opastuksen puhtaanapidon ja pyykkihuollon ohjeiden mukaiseen toteuttamiseen.

Terveyden- ja sairaanhoito

Palvelujen yhdenmukaisen toteutumisen varmistamiseksi on yksikölle laadittu toimintaohjeet asiakkaiden suun terveydenhoidon sekä kiireettömän ja kiireellisen sairaanhoidon järjestämisestä. Toimintayksiköllä on ohje myös äkillisen kuolemantapauksen varalta.

Henkilökunnalla on käytössään sisäinen intra, josta löytyy päivitettyt ohjeet ja yhteystiedot, uuden työntekijän perehdytyksessä kerrotaan toimintamallit ja henkilökunnan osaamista ylläpidetään mm. tiedotusten ja tiimipalaverien kautta.

Ambulanssi tilataan hätänumerosta 112. Hätänumeron kautta saa apua kaikissa kiireellisissä hätätilanteissa, olipa kyse sitten poliisin, pelastuksen, sairaankuljetuksen tai sosiaalitoimen kiireellisestä avuntarpeesta.

Kiireettömät kuljetukset hoidetaan ja potilassiirrot hoidetaan yksityiseltä sairaankuljetusyritykseltä. Paloheinässä nämä siirrot toteutetaan 9Livesin kautta.

Mikäli asukas tarvitsee akuutisti sairaalahoitoa, konsultoidaan ensin, mikäli tilanne sen mahdollistaa yksikön sairaanhoitajaa/yksikönjohtajaa ja viikonloppuisin päivystävää sairaanhoitajaa.

Hoitavan lääkärin puhelinkonsultaatio on Helsingin kaupungin ostopalvelulääkärin osalta mahdollista virka-aikana, ja mikäli asukkaalla on käytössä yksityinen lääkäri, häntä voi konsultoida ko. sopimuksen mukaisesti.

Virka-ajan ulkopuolella (arkisin klo 15:00–21:00, la-su/ arkipyhinä klo 8:00–21:00) asukkaiden terveydentilasta tai siihen liittyvistä asioista voi konsultoida geriatrian päivystäjää. Geriatrian päivystäjä voi suositella myös hyödyntämään Hgi:n kaupungin liikkuvan hoitajan (LIIHO) palveluja. LIIHO palvelee viikonloppuisin klo 8:00–21:00. LIIHO-palvelun tavoitteena on; 1) asukkaan turvallinen päivystystilanteen arviointi ja hoitaminen hoitokodissa 2) turhien ja asukkaille raskaiden päivystyskäyntien välttäminen 3) järjestää hoito tutussa ja turvallisessa ympäristössä olemassa olevien palveluiden tukemana.

- Päivystävän geriatrin puhelinnumero: 050 4147 192
- LIIHO-palvelun puhelinnumero: 09 310 36955

Neuvoa voi kysyä lisäksi iltaisin ja viikonloppuisin Haartmanin sairaalasta; Päivystyspoliklinikka, puh. 09 3106 3231, 09 310 5018 (vaihde). Lisätietoja voi kysyä myös Helsingin Terveysneuvonnasta puh. 09 310 10023 (24 h) ja Myrkytystietokeskuksesta (24 h) 09-471977 tai 09 4711 (vaihde).

Asukkaan lähtiessä sairaalaan tehdään hänelle ns. hoitajan lähete asukastietojärjestelmä DomaCare: ssä. Hoitajan lähetteen lisäksi annetaan ambulanssihenkilökunnalle tulostettu asukkaan uusin lääkelista DomaCaren lääkityslehdeksi ja perustietolomake.

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

Pitkäaikaissairaiden asiakkaiden terveyden edistäminen ja seuranta

Helsingin kaupungin ostopalvelulääkäri (Terveystalo) käy yksikössämme yhden kerran kuukaudessa sekä kerran viikossa on puhelinkierro. Useilla asukkaillamme on hoitavana lääkärinä Suomen Kotilääkäripalveluiden yksityislääkäri geriatri Hanna Halme. Hän käy yksikössämme kolmen viikon välein. Lääkärin kierrolla on läsnä ryhmäkotivastaava, yksikönjohtaja tai joku muu sairaanhoitaja tai lähihoitaja, jolla on riittävä tieto-taito ja valmiudet lääkärin työparina toimimiseen. Lääkärikiertojen lisäksi lääkäri on virka-aikana tavoitettavissa puhelimitse (vasteaika 2h/yhteydenotosta). Muina aikoina kiireettävissä tilanteissa konsultoidaan alueen päivystävän terveysaseman lääkäriä.

Yksikön asiakkaiden terveyden- ja sairaanhoidosta vastaa

Helsingin kaupungin ostopalvelulääkäri/ Terveystalo Oy ja Suomen Kotilääkäripalvelut

Lääkehoito

Yksikön lääkehoito perustuu yksikkökohtaiseen lääkehoitosuunnitelmaan, jota päivitetään säännöllisesti. Lääkehoitosuunnitelma on osa henkilöstön perehdyttämistä. Turvallinen lääkehoito - oppaassa linjataan muun muassa lääkehoidon toteuttamiseen periaatteet ja siihen liittyvä vastuunjako sekä vähimmäisvaatimukset, jotka yksikön ja lääkehoidon toteuttamiseen osallistuvan työntekijän on täytettävä. Oppaan ohjeet koskevat sekä yksityisiä että julkisia lääkehoitoa toteuttavia yksiköitä. Oppaan mukaan palveluntuottajan on nimettävä yksikölle lääkehoidon vastuuhenkilö. Omavalvonnassa tulee tunnistaa ja korjata riskit, jotka johtuvat osaamiseen liittyvistä puutteista tai epäselvistä menettelytavoista lääkehoidon ja lääkehoitoon toteuttamisessa.

Lääkehoitosuunnitelman seurata ja päivittäminen

Paloheinän yksikköön on laadittu sosiaali- ja terveysministeriön Turvallinen lääkehoito -oppaan mukainen lääkehoitosuunnitelma. Lääkehoitosuunnitelman ylläpidosta ja päivittämisestä vastaa yksikönjohtaja ryhmäkotivastaavan kanssa. Lääkehoitosuunnitelma päivitetään aina tarpeen vaatiessa ja tarkastetaan vuosittain, johtotiimi hyväksyy lääkehoitosuunnitelman ja hoitava lääkäri allekirjoittaa lääkehoitosuunnitelman. Esimiehet seuraavat lääkehoitosuunnitelman toteutumista.

Hoitava lääkäri on asukkaiden lääkehoidossa päävastuussa antamalla määräykset ja ohjeistuksen lääkehoitoon. Lääkäri päättää lääkehoidon aloittamisesta, muutoksista ja lopettamisesta. Hoitohenkilökunta toteuttaa asukkaiden lääkehoitoa lääkärin antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Lääkemääräykset tulee osata ymmärtää oikein ja toteuttaa lääkehoitoa siten, että oikea potilas saa oikean lääkkeen ja annoksen, oikeassa muodossa, oikeana ajankohtana sekä oikeaa annostelutekniikkaa käyttäen.

Lääkehoitosuunnitelma on osa Paloheinän yksikön toiminnanohjausjärjestelmää ja lääkehoidon suunnitelmallisen toteuttamisen, arvioinnin ja kehittämisen työväline. Lääkehoitosuunnitelma on parhaimmillaan lääkitysturvallisuuden kehittämisen työväline, joka elää ja kehittyy toimintayksikön arjessa. Lääkehoitosuunnitelma päivitetään tarpeen mukaan ja tarve arvioidaan vuosittain suunnitelmaa

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

tarkistettaessa. Onnistunut lääkehoito on tärkeässä osassa kokonaisvaltaista, laadukasta ja turvallista hoitoa kaikissa ryhmäkodeissamme.

Yksikön lääkehoidosta vastaa

Riitta Räisänen, yksikönjohtaja p. 050 5906434
riitta.raisanen@paivakumpuhoiva.fi

Kirsi Seppälä, ryhmäkotivastaava p. 046 9217736
kirsi.seppala@paivakumpuhoiva.fi

Monialainen yhteistyö

Sosiaalihuollon asiakas saattaa tarvita useita palveluja yhtäaikaisesti. Jotta palvelukokonaisuudesta muodostuisi asiakkaan kannalta toimiva ja hänen tarpeitaan vastaava, vaaditaan palvelunantajien välistä yhteistyötä, jossa erityisen tärkeää on tiedonkulku eri toimijoiden välillä. Sosiaalihuoltolain (1301/2014) 41 §:ssä säädetään monialaisesta yhteistyöstä asiakkaan tarpeenmukaisen palvelukokonaisuuden järjestämiseksi.

Yhteistyö ja tiedonkulku asiakkaan palvelukokonaisuuteen kuuluvien muiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunantajien ja eri hallinnonalojen kanssa

Palvelukokonaisuudessa mukana olevien toimijoiden tiedonkulkuun on erilaisia tapoja – jo pelkästään tietosuojaan liittyvien kysymysten vuoksi. Vastuuhoitajalla on iso merkitys asukkaan hoitoprosessin ja siihen liittyvien palveluiden koordinoinnissa ja tiedonkulun organisoinnissa. Hoitoprosessissa mukana olevat tahot – hoitava tiimi, yksikönjohtaja, lääkäri ja asiakassuhdevastaava pääsevät lukemaan tarvittavat tiedot asukastietojärjestelmä DomaCaresta. Kirjaamisesta on omat ohjeistukset, joilla pyritään varmistamaan riittävä tiedonkulku eri työvuorojen välillä ja hoitoprosessin edetessä. Keittiölle välittyy tieto asukkaan ruokailuun liittyvistä tiedoista sähköpostitse. Suurin osa asukkaan laskutusasioihin liittyvästä tiedosta löytyy DomaCaresta (esim. lisäpalvelut). Apteekkiin lähetetään asukkaan tarvittavat sopimukset kirjallisena suojatulla sähköpostilla (annosjakelusopimus) sekä nettiohjelmalla lääkemääräykset ja lääketilaukset. Hoitajan lähete toimii tiedonkulun apuvälineenä esim. terveydenhuollon akuuttiyksiköihin. DomaCaresta saa tulostettua tarvittavan tiedon myös mukaan esimerkiksi hammaslääkärille ja tarvittaessa asukkaan edunvalvojalle. Tärkeimmät hoitoon liittyvät sidosryhmät kutsutaan tarvittaessa hoitoneuvotteluun. Siivoustyöntekijöille asukkaan toiveet siirtyvät joko asukkaalta suullisesti tai hoitohenkilökunnan kautta.

Hoitokoti Päiväkummun vastaa alihankkijoidensa työstä osana oman palvelunsa kokonaislaatua ja valvoo työn laatua ja toimeenpanoa yhdessä alihankinnan palveluntuottajien kanssa. Jatkuvassa laadunseurannassa ja reklamaatioiden dokumentoinnissa ja käsittelyssä käytetään Hoitokoti Päiväkummun laadunhallinnan menetelmiä. Laatuasioita käydään läpi yhteistyökumppanien kanssa sekä osana säännöllisiä tapaamisia, että tarvittaessa erillisesti, mahdollisten reklamaatioiden pohjalta. Kaikilta alihankintana tuottavilta palveluntuottajilta ei ole vaadittu omavalvontasuunnitelmaa.

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

7 ASIAKASTURVALLISUUS

7.1 Yhteistyö turvallisuudesta vastaavien viranomaisten ja toimijoiden kanssa

Sosiaalihuollon omavalvonta koskee asiakasturvallisuuden osalta sosiaalihuollon lainsäädännöstä tulevia veloitteita. Palo- ja pelastusturvallisuudesta sekä asumisterveyden turvallisuudesta vastaavat eri viranomaiset kunkin alan oman lainsäädännön perusteella. Asiakasturvallisuuden edistäminen edellyttää kuitenkin yhteistyötä muiden turvallisuudesta vastaavien viranomaisten ja toimijoiden kanssa.

Yhteistyö palo- ja pelastusviranomaisten kanssa

Paloheinän yksiköstä on laadittu poistumisturvallisuusselvitys sekä palo- ja pelastussuunnitelma.

Palotarkastajat käyvät säännöllisesti tekemässä tarkastukset yksikössämme.

Paloheinän yksiköllä on myös ilmoitusvelvollisuus palo- ja muista onnettomuusriskeistä pelastusviranomaisille.

Yhteistyö maistraatin kanssa

Asiakasturvallisuutta varmistaa omalta osaltaan myös holhoustoimilain mukainen ilmoitusvelvollisuus maistraatille edunvalvonnan tarpeessa olevasta henkilöstä sekä vanhuspalvelulain mukainen velvollisuus ilmoittaa iäkkästä henkilöstä, joka on ilmeisen kykenemätön huolehtimaan itsestään.

Terveydensuojeluviranomaiset

Terveydensuojeluviranomaisten tavoitteena on omalta osaltaan ehkäistä, vähentää ja poistaa elinympäristön terveyshaittoja.

Paloheinän yksikössämme on tehty terveydensuojeluviranomaisille terveydensuojelulain nojalla annetun asetuksen (1280/1994) 4 § mukainen ilmoitus. Terveydensuojeluviranomaiset tekevät myös tarkastuksia ja tarkastavat tilojemme asianmukaisuutta ja hygieenisyyttä.

Kuvaus asiakasturvallisuuden varmistamisesta Paloheinän yksikössä

Koko Päiväkummun turvallisuusjohtajana toimii toimitusjohtaja. Paloheinän yksikönjohtaja vastaa oman yksikkönsä turvallisuudesta ja ryhmäkotivastaava toimii omalta osaltaan turvallisuusvastaavana. Potilas-turvallisuusasioihin erityistä huomiota kiinnittää hoitopalveluprosessin omistaja.

Asiakasturvallisuus Paloheinän yksikössä pyritään varmistamaan pitämällä yllä hyvää turvallisuuskulttuuria. Asiakasturvallisuusnäkökulma kuuluu oleellisena osana toiminnanohjausjärjestelmäämme - se kuuluu kaikkiin ydin- ja tukiprosesseihimme, se otetaan huomioon toiminnan suunnittelussa, toteutuksessa, seurannassa ja arvioinnissa.

Asiakasturvallisuuden varmistamiseksi on tehty riskikartoitus ja useita eri suunnitelmia:

- asukasturvallisuussuunnitelma
- lääkehoitosuunnitelma
- tietoturvallisuussuunnitelma
- turvallisuus- ja pelastussuunnitelma
- henkilöstösuunnitelma ja koulutustavoitteet (henkilökunnanosaamisen varmistaminen)

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

- epidemiasuunnitelma

Näiden lisäksi käytössämme on useita ohjeita ja suosituksia, joita hyödynnämme asiakasturvallisuuden varmistamisessa. Nämä kaikki on tallennettu sähköiseen toiminnanohjausjärjestelmäämme (intra). Hyvän hoidon ja asiakasturvallisuuden varmistamisessa avainasemassa on ammattitaitoinen ja motivoitunut henkilökunta.

Turvallisuussuunnitteluvollisuus perustuu pelastustoimen lainsäädäntöön. Paloheinän turvallisuus- ja pelastussuunnitelma päivitetään vuosittain. Turvallisuus- ja pelastussuunnitelmat käsittää ne normaalitilan järjestelyt ja toimenpiteet, joilla kiinteistö varautuu hätä- ja onnettomuustilanteiden varalle. Näitä voivat olla esim. tulipalo, korjaus-, huolto- ja muutostöiden aiheuttamat vaarat, loukkaantumistapaukset, tuhotyöt, pommiuhkaus, jne. Kiinteistössä toimiva henkilökunta hoitaa suojelutehtävät työpaikkasuojeluna.

Toiminta voidaan ryhmittää:

- onnettomuuksien ennaltaehkäisyyn
- pelastus ja turvatoimintaan eri tilanteissa
- väestönsuojeluun

Turvallisuus- ja pelastussuunnitelmat sisältävät tekstiosuuden lisäksi yksikön palontorjunta- ja pelastusohjeet, jotka ovat turvasuunnitelman osana. Ohjeet muodostavat turvallisuustoiminnan rungon ja niitä käytetään henkilökunnan turvallisuuskoulutuksessa ja uuden työntekijän perehdyttämisessä (työturvallisuuslaki 44 - 47§).

7.2 Henkilöstö

Henkilöstöhallinnon periaatteena on osallistumista edistävä ja kannustava johtaminen, työn tarkoituksenmukainen organisointi sekä turvallinen ilmapiiri.

Hoito- ja hoivahenkilöstön määrä, rakenne ja riittävyys sekä sijaisten käytön periaatteet

Henkilöstösuunnittelussa otetaan huomioon toimintaan sovellettava lainsäädäntö sekä palvelusopimukset. Paloheinän yksikössä tarjottava palvelu on luvanvaraista, joten otamme toiminnassamme huomioon myös luvassa määritellyn henkilöstömitoituksen ja rakenteen. Erityisesti huomioimme henkilöstön riittävän sosiaalihuollon ammatillisen osaamisen.

Paloheinän yksikössä henkilöstömitoitus on 0,67. Asumispalveluyksikkömme sosiaali- ja terveysalan tutkinnon suorittaneiden henkilöstön toteutunut vähimmäismitoitus noudattaa lakia ja kilpailutuksia sekä sopimuksia.

Varmistamme, että hoitokodissa on määrällisesti ja rakenteellisesti riittävä henkilöstö suhteessa tuotettavaan palveluun ja asukkaiden toimintakykyyn. Yksikön henkilökunnalla on tehtävien hoitamisen edellyttämä ammattitaito, osaaminen ja motivaatio. Asukkaiden tarvittava hoito turvataan kaikkina vuorokauden aikoina ja henkilökunnan tulee olla läsnä samassa toimintayksikössä.

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

Henkilöstörakennetta suunniteltaessa otamme huomioon puitesopimuksen mukaisesti pyrkimyksen edistää positiivista yhteiskunnallista vaikutusta yli perustehtävän esim. vapaaehtoistyön edistämistä, pitkäikäistyöttömien, nuorten, vajaakykyisten tai muiden vaikeasti työllistyvien työllistämistä.

Tämän lisäksi tulevat laitoshuoltajat, tiskarit, kokit, hallinnon henkilökunta, huoltomiehet ja muut tukipalvelua tuottavat tahot.

Paloheinän yksikön työntekijöistä suurimman ryhmän muodostavat sairaanhoitajat sekä lähihoitajat. Paloheinän hoitokodissa on 30 asukasta kohden 20 hoitajavakanssia (vakituissa tai määräaikaissa työsuhteissa).

2 sairaanhoitajaa (yksikönjohtaja mukaan lukien)
15 lähihoitajaa +1 oppisopimuksella opiskeleva lähihoitaja
2 hoiva-avustajaa
1 keittiöapulainen (palkkatuki työllistetty)

Hoitajien lisäksi hoitokodissa työskentelee 1 laitoshuoltaja sekä kiinteistövastaava (yhteinen muiden Päiväkummun hoitokotien kanssa).

Sijaisten käytön periaatteet

Paloheinän yksikössä sijaisia käytetään niin, että toimiluvan ja sopimusten mukainen hoitajamitoitus ja laadukas hoitotyö täyttyy. Sairaslomiin ja vuosilomiin hankitaan sijainen ja tehdään myös tarvittaessa muita työjärjestelyjä. Henkilökunnan sijaisuuksiin käytetään ensisijaisesti ns. ”omia keikkalaisia” eli tunti-työsopimussuhteessa olevia hoitoalan ammattilaisia. Tarvittaessa käytämme sovittujen henkilöstöyritysten palveluja nopeisiin henkilöstötarpeisiin.

Laillistetun ammattihenkilön (esim. sh, th) tehtävissä voi tilapäisesti toimia laillistetun ammattihenkilön johdon ja valvonnan alaisena kyseiseen ammattiin Suomessa opiskeleva tai ulkomailla vastaavaan ammattiin opiskeleva henkilö, joka on suorittanut hyväksytysti opinnoistaan kaksi kolmasosaa ja jolla on käytännössä saavutetun kokemuksen tai muiden seikkojen perusteella riittävät edellytykset kyseisen tehtävän hoitamiseen.

Lähihoitaja opiskelija lähihoitajan sijaisena

Toimiakseen lähihoitajana tulee koulutuksesta olla suoritettuna vähintään 40–60 opintoviikkoa. Työnantaja arvioi tapauskohtaisesti, onko opiskelijalla edellytykset toimia ammattihenkilön tehtävissä, sekä määrittää tehtävät ja toiminnan rajat vastuineen. Näyttö ja lääkelupa käytäntö sen mukaisesti minkä ammattiryhmän tehtävää hoitaa.

Henkilöstövoimavarojen riittävyyden varmistaminen ja vastuuhenkilöiden työn organisointi yksikössä

Toiminnan johtamisesta vastaa yksikönjohtaja Riitta Räisänen.

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

Johtamisessa hänellä on apunaan ryhmäkotivastaava (koulutukseltaan sairaanhoitaja).

Esihenkilö varmistaa, että suunniteltu työvuorosuunnittelu toteutuu yksikössä. Mikäli puutoksia tulee, hankitaan niihin sijainen. Sijaisten saannin turvaamiseksi heidän hyvästä perehdytyksestä ja vastaanotosta huolehditaan. Tuki- ja avustavien työtehtävien osalta on tehty mitoituslaskentaa ja näihin tehtäviin on pääosin oma henkilöstönsä (laitoshuoltaja, tiskari, kokit, pyykkihuolto) ja heille on osin myös omat esimiehensä (tukipalvelujohtaja, kiinteistövastaava ja keittiöpäällikkö).

Henkilöstön rekrytoinnin periaatteet

Henkilöstön rekrytointia ohjaavat työlaainsäädäntö ja työehtosopimukset, joissa määritellään sekä työntekijöiden että työnantajien oikeudet ja velvollisuudet. Pätevyyden lisäksi huomioimme rekrytoinnissa henkilöiden soveltuvuuden ja luotettavuuden tehtävässä toimimiseen.

Rekrytoinnissa noudatamme sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annettua lakia (voimaan 1.8.2005) sekä STM:n julkaisun "Sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimukset" (2007:18) ohjeita. Lähihoitajan kelpoisuus tehtäviin on lain 8 § mukaisesti: tehtävään soveltuva sosiaali- ja terveysalan perustutkinto tai muu vastaava tutkinto.

Terveydenhuollon ammattihenkilöinä toimivat lähihoitajat kuuluvat terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain ja sen sisältämän nimikesuojan piiriin. Lain 2 §:n 2 momentin mukaisesti nimikesuojattujen ammattihenkilöiden ammatissa voivat toimia muutkin henkilöt, joilla on riittävä koulutus, kokemus ja ammattitaito.

Vastuuhenkilöllä tulee olla tehtävänsä hoitamiseen soveltuva pätevyys ja riittävä käytännön kokemus vastaavanlaisesta toiminnasta. Vastuuhenkilöllä tulee olla sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun lain (272/2005) määritelty koulutus ja riittävä työelämän kokemus. Vastuuhenkilöltä edellytetään riittävää johtamistaitoa, soveltuvaa korkeakoulututkintoa, sosiaalialan tuntemusta ja tehtävään soveltuvaa kokemusta. Yksikönjohtaja on johtajan asemassa toimintayksikössään. Vastuuhenkilö vastaa koko yksikön toiminnallisesta johtamisesta. Yksikönjohtajan esihenkilö on toimitusjohtaja. Yksikönjohtajan alaisia ovat kaikki toimintayksikön hoitotyön työntekijät. Yksikönjohtaja on ryhmäkotivastavaan / -vastaavien esihenkilö ja tuki. Yksikönjohtaja on johtotiimin jäsen. Yksikönjohtajan sijaisena toimii ennalta nimetty varavastaava.

Rekrytointitilanteessa tarkistetaan hakijaa koskevat rekisteritiedot sosiaalihuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteristä (Suosikki), mikäli rekrytoidaan hoitajan tehtävään, sekä alkuperäiset opinto- ja työtodistukset. Soveltuvuutta tarkistetaan myös hakijan ilmoittamien suosittelevien kautta. Lisäksi henkilöllisyys varmistetaan. Haastattelutilanteissa pyritään siihen, että niissä on läsnä kaksi haastattelijaa.

Jokaiseen avoinna olevaan tehtävään valitaan kyseisen tehtävän kannalta aina sopivin hakija, ellei ole olemassa muita hyväksyttäviä syitä. Valintakriteerit määritellään tehtävien perusteella. Valintakriteereissä painottuvat muun muassa kyky ja halu sitoutua toimintafilosofiaan, vastuuhuoltajuuteen, tiimityöhön, yhteisöllisyyden kehittämiseen ja moniin muihin osaamiskartan mukaisiin tehtävälalueisiin. Valintaan vaikuttavat myös haettavaan ryhmäkotiin suuntaava koulutus ja kokemus ja halukkuus tukea koko Hoitokoti Päiväkummun toimintaa. Asiakaslähtöisyys, pätevyys ja sopivuus tiimiin ovat tärkeitä valintakriteereitä.

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

Kun avoimeen paikkaan valitaan henkilö, huomioidaan ensin lain vaatimukset ja sitten sopivuus. Avoimen paikan saa pätevä, Hoitokoti Päiväkumpuun sopivin hakija. Osaavalla henkilöstöllä saavutetaan toiminnalliset tavoitteet parhaiten.

Kuvaus henkilöstön perehdyttämisestä ja täydenniskoulutuksesta

Hoito- ja hoivahenkilöstö perehdytetään asiakastyöhön, asiakastietojen käsittelyyn ja tietosuojaan sekä omavalvonnan toteuttamiseen. Sama koskee myös yksikössä työskenteleviä opiskelijoita ja pitkään töistä poissaolleita. Johtamisen ja koulutuksen merkitys korostuu, kun työyhteisö omaksuu uudenlaista toimintakulttuuria ja suhtautumista asiakkaisiin ja työhön mm. itsemääräämisoikeuden tukemisessa tai omavalvonnassa. Sosiaalihuollon ammattihenkilölaissa säädetään työntekijöiden velvollisuudesta ylläpitää ammatillista osaamistaan ja työnantajien velvollisuudesta mahdollistaa työntekijöiden täydenniskouluttautuminen. Erityisen tärkeä täydenniskoulutuksen osa-alue on henkilökunnan lääkehoito-osaamisen varmistaminen. Erityishuollon toimintayksikön henkilökunta on koulutettava rajoitustoimen tarpeen ennaltaehkäisemiseen ja niiden asianmukaiseen käyttämiseen.

Miten huolehditaan työntekijöiden ja opiskelijoiden perehdytyksestä asiakastyöhön ja omavalvonnan toteuttamiseen.

Paloheinässä on käytössä hyväksi koettu perehdyttämisohjelma pitkäaikaisille työntekijöille sekä lyhytaikaisille sijaisille, lisäksi lähiesihenkilöille on oma perehdyttämisohjelmansa. Perehdytyksemme on sekä kirjallista, että suullista. Laadimme vuosittain henkilöstö- ja koulutussuunnitelman. Koulutussuunnitelmassa huomioidaan henkilökunnan osaamistaso, kehittymistoiveet ja tiimin kokonaisuosaaminen, jota peilataan asiakaskunnan tarpeisiin ja yrityksen tavoitteisiin. Vuosittain käymme kehityskeskustelut.

Henkilöstön perehdyttämissuunnitelma sisältää perehdyttämisoppaan sekä perehdyttämisohjelman/lomakkeen pitkäaikaisille työntekijöille sekä keikkalaisille. Perehdyttämisopas sekä lomakkeet ovat henkilökunnan intrassa kohdassa "ohjaavat asiakirjat" "henkilöstön ohjaus".

Perehdyttämisen tavoitteena on, että uusi työntekijä oppii tuntemaan Hoitokoti Päiväkummun Elämänilon toimintafilosofian, toimintatavat, asukkaat, työyhteisön, yhteistyökumppanit sekä työntekijään kohdistuvat odotukset ja mahdollisuudet. Keskeisinä perehdyttämisen osa-alueina ovat perehdyttäminen asiakastyöhön, asiakastietojen käsittelyyn ja tietosuojaan sekä omavalvonnan toteuttamiseen. Asukastyöhön uusi työntekijä perehtyy nimetyn perehdyttäjänsä ja muun henkilökunnan opastuksella. Yksikönjohtaja tai ryhmäkotivastaava perehdyttää uuden työntekijän asiakastietojen käsittelyyn sekä omavalvonnan toteuttamiseen. Perehdytys luo osaltaan perustan ammatilliselle osaamiselle sekä sitoutuneelle ja vastuulliselle tavalle tehdä työtä.

Perehdyttämisohjelma on tarkoitus käydä läpi työsuhteen koeajalla ja allekirjoitettu perehdyttämislomake säilytetään yksikönjohtajan työsopimuskansiossa. Perehdytyksen loppuvaiheessa ryhmäkotivastaava tarkistaa perehdytysohjelman toteutumisen.

Perehdyttämisen ja perehdyttämisooppaan lisäksi Hoitokoti Päiväkummun toimintaan uusi työntekijä voi tutustua nettisivuilta; www.paivakumpuhoiva.fi (mm. omavalvontasuunnitelma), intrasta, Päiväkummun esitteestä ja asiakaslehti Päiväkummun Sanomista.

Henkilökunnan täydennyskoulutus

Henkilökunnan osaamista ylläpidetään riittävällä perehdytyksellä sekä säännöllisillä täydennyskoulutuksilla. Täydennyskoulutustarpeet ja -toiveet kartoitetaan henkilökunnalta vuosittain. Ne otetaan huomioon laadittaessa yksikön vuosittaista koulutussuunnitelmaa ja -ohjelmaa. Tavoitteenamme on, että Paloheinän yksikössä työskentelee ammattitaitoinen ja osaava henkilökunta, joka pystyy varmistamaan laadukkaan hoidon asukkaille. Tavoitteena on huolehtia henkilöstön jatkuvasta osaamisen kehittymisestä.

Henkilöstön voimavaroja pyritään kehittämään perehdytyksen, kehityskeskustelujen, koulutuksen, työkierron, työnohjauksen, tiimitoiminnan ja tyhy-toiminnan avulla. Myös yhteistyö oppilaitosten kanssa nähdään tärkeäksi kanavaksi henkilöstön kehittämisessä. Henkilökunnan osaamista seurataan henkilöstötietojärjestelmän avulla.

Hoitohenkilökunnan perustäydennyskoulutukset ovat RAI, EA (häätäensiapu), palo- ja pelastuskoulutus, ja hygieniapassin suorittaminen, elämänilon koulutukset sekä opiskelijoiden ohjaamisen koulutukset (näytön vastaanottaminen).

Henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus

Sosiaalihuoltolaissa (1301/2014) säädetään työntekijän velvollisuudesta (48–49 §) tehdä ilmoitus havaitsemastaan epäkohdasta tai epäkohdan uhasta, joka liittyy asiakkaan sosiaalihuollon toteuttamiseen.

Mikäli yksikön työntekijä havaitsee epäkohdan tai uhan, joka liittyy asiakkaan sosiaalihuollon toteuttamiseen, tulee hänen tehdä tästä ilmoitus yksikönjohtajalle tai toimitusjohtajalle. Ilmoituksen vastaanottanut käynnistää toimet epäkohdan tai sen uhan poistamiseksi ja ellei niin tehdä, ilmoituksen tekijän on ilmoitettava asiasta aluehallintovirastolle. Epäkohtailmoitukset kirjataan myös sisuun, jolloin ne tulevat käsiteltyiksi poikkeamaprosessin mukaisesti. (ks. luku 3 riskienhallinta).

Yksikön omavalvonnassa on määritelty, miten riskienhallinnan prosessissa epäkohtiin liittyvät korjaavat toimenpiteet toteutetaan. Jos epäkohta on sellainen, että se on korjattavissa yksikön omavalvonnan menettelyssä, se otetaan välittömästi siellä työn alle. Jos epäkohta on sellainen, että se vaatii järjestämisvastuussa olevan tahon toimenpiteitä, siirretään vastuu korjaavista toimenpiteistä toimivaltaiselle taholle.

7.3 Toimitilat

Hoitokoti Paloheinän toimitilojen lähtökohtana on, että ne soveltuvat terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan elämäniloa tuottavien hoito- ja hoivapalvelujen turvalliseen ja kodikkaaseen toimintaan. Asumispalvelu on yksi toimintamme ydinprosesseja ja sen tavoitteena on tarjota viihtyisät ja toimivat tilat ympärivuorokautista tehostettua palveluasumista ja palveluasumista tarvitseville asukkaille. Asumispalvelu alkaa asumiseen liittyvien tarpeiden, toiveiden ja hoidollisten vaatimusten kartoittamisella. Lähtötietoina ovat viranomaisvaatimukset ja sopimukset palveluntuottajien kanssa. Asumispalveluiden tuotoksena ovat siistit toimivat tilat, puhtaat vaatteet ja tekstiilit sekä ehjät kalusteet. Asumispalveluiden menestystekijöinä ovat aktiivinen ja tavoitteellinen yhteistyö eri osapuolten kesken (asukas, ryhmäkotiin, kiinteistöhuolto, siivouspalvelu jne.), säännöllinen arviointi ja kohdennettu henkilöstöresurssi. Asiakassuhdevastaava kartoittaa palvelutarpeen arvioinnissa ennen muuttopäätöstä uuden asiakkaan toiveita, tarpeita ja vaatimuksia yksikön, ryhmäkodin ja huoneen suhteen yhteistyössä asukkaan, omaisten/edunvalvonnan ja henkilökunnan kanssa. Näiden toiveiden pohjalta asiakkaalle tarjotaan huonetta.

Asukkaiden henkilökohtaisessa käytössä olevat tilat ja yksityisyyden suojan toteutuminen

Paloheinän yksikössä on 30 asukashuonetta kahdessa ryhmäkodissa ja neljä palveluasuntoa. Jokaisessa huoneessa on oma wc/kylpyhuone.

Asukkaille laaditaan huoneista huoneenvuokralain mukaiset vuokrasopimukset. Omaiset voivat vierailla joustavasti yksikössämme ja tarvittaessa esim. saattohoitotilanteessa myös yöpyä lyhytaikaisesti asukashuoneissa.

Asukkaiden yhteisessä käytössä olevat tilat ja yhteisöllisyyden toteutuminen yksikössä toimitilojen näkökulmasta

Kummassakin ryhmäkodissa on viihtyisä oleskelutila ja yhteinen ruokailutila. Ryhmäkotien asumismukavuutta lisäävät aidattu piha-alue ja tarassi. Yhteiset tilat ovat avarat ja yhteisöllisyyttä tukevat. Yksikössä on myös monitoimitila, jossa arkisin toimii Päivätoiminta ja iltaisin ja viikonloppuisin tila on käytävissä ryhmäkitoasukkaille sekä ulkopuolisille toimijoille. Alakerrassa on myös asukkaiden käytävissä sauna.

Ryhmäkotien tilat mahdollistavat yhteisöllisten hetkien järjestämiseen. Elämänilon tiimiläinen suunnittelee yhdessä ryhmäkotivastaavan ja yksikönjohtajan kanssa elämäniloa tuottavaa toimintaa, johon sisältyy ulkoilua, ja johon on myös asukkaiden toiveet otettu huomioon. Toiminnassa näkyy musiikki ja henkinen hyvinvointi, joihin ryhmäkotimme on profiloitunut. Lisäksi käymme retkillä ja välillä saamme tiloihimme esiintyviä vierailijoita. Asukkaille on mahdollista järjestää heidän tarpeidensa ja toiveidensa mukaisesti lisämaksusta erilaisia terapia- hieronta- ja kauneudenhoitopalveluja.

7.4. Teknologiset ratkaisut

Yksikössämme henkilökunnan ja asiakkaiden turvallisuudesta huolehditaan erilaisilla kulunvalvontakameroilla sekä hälytys- ja kutsulaitteilla. Asukkaiden turvallisuutta varmistavana ja hoitajakutsujärjestelmänä

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

käytössä on Everon-järjestelmä, johon voidaan hankkia asiakkaita palvelevia laitteita asiakkaiden tarpeiden mukaan. Everon-järjestelmä on langaton turvajärjestelmä. Järjestelmän tekninen 24/7 etävalvonta ja käyttäjän informointi mahdollisista vikatilanteista. Tekniset hälytykset ohjataan palveluntarjoajan valvomoon (ei hoitajille).

Asukkaat saavat rannekkeen, asukkaan tehdessä hälytyksen kutsut tulevat hoitajien matkapuhelimeen. Tietokoneohjelmasta voidaan tarkistaa hälytykset, kuka ja milloin on hälyttänyt. Hoitaja käy yöaikaankin tarkistamassa asukkaan voinnin n. kahden tunnin välein. Asukkaiden tekemiin hälytyksiin vastataan viiveettä.

Yksikössä on käytössä tallentava kameravalvontajärjestelmä. Kamerarekisteriasioista vastaavat tukipalvelujohtaja ja kiinteistövastaava. Kameroita on yhteistiloissa, ei asukkaiden henkilökohtaisissa tiloissa. Tallentavaa kameravalvontajärjestelmää käytetään yksikön omaisuuden suojaamiseen, rikosten ennaltaehkäisyyn sekä rikosten tai väärinkäytösten selvittämiseen. Kameravalvontajärjestelmän tarkoituksena on myös suojata henkilökunnan työrauhaa sekä lisätä asukas-, lääke- ja työturvallisuutta. Tietoja ei pääsääntöisesti luovuteta Päiväkumpu Oy:n ulkopuolelle. Kameravalvonnan henkilörekisterin tietoja voidaan luovuttaa esimiehille, ulkopuolisille yhteyshenkilöille, asiakkaille ja/tai viranomaisille lain sallimassa ja edellyttämässä laajuudessa. Rikosepäilytapauksissa tietoja voidaan luovuttaa poliisille. Päiväkummun kameravalvontarekisteri on luettavissa nettisivuilta: <https://www.paivakumpuhoiva.fi/kameravalvontarekisteri/>

Yksikössämme on käytössä sähköinen kulunvalvonta, jota hallinnoi kiinteistövastaava yhteistyössä lukko liikkeen kanssa. Henkilökunnalle myönnetään kulkuoikeudet työtehtävien osoittamassa laajuudessa.

Turva- ja kutsulaitteiden toimintavarmuudesta vastaavat:

Yksikönjohtaja Riitta Räisänen: puh. 050-5906434 / riitta.raisanen@paivakumpuhoiva.fi
Tukipalvelujohtaja Karri Nieminen puh. 046 922 2818 / karri.nieminen@paivakumpuhoiva.fi
Kiinteistövastaava Tom Åberg puh.050 430 2199 / tom.aberg@paivakumpuhoiva.fi

Vastuuhenkilöillä on yhteystiedot järjestelmätoimittajien vikapäivystyksiin.

7.5. Terveystieteiden laitteet ja tarvikkeet

Terveystieteiden laitteiden ja tarvikkeita koskeva ohjaus ja valvonta siirtyi Valviralta vuoden 2020 alussa Fimealle. Terveystieteiden laitteiden käyttöön, huoltoon ja käytön ohjaukseen sosiaalihuollon yksiköissä merkittäviä turvallisuusriskejä, joiden ennaltaehkäiseminen on omavalvonnassa huomioon otettava asia. Sosiaalihuollon yksiköissä käytetään paljon erilaisia terveystieteiden laitteiksi ja tarvikkeiksi luokiteltuja välineitä ja hoitotarvikkeita, joihin liittyvistä käytännöistä säädetään terveystieteiden laitteista ja tarvikkeista annetussa laissa (629/2010). Terveystieteiden laitteella tarkoitetaan instrumenttia, laitteistoa, välinettä, ohjelmistoa, materiaalia tai muuta yksinään tai yhdistelmänä käytettävää laitetta tai tarviketta, jonka

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

valmistaja on tarkoittanut muun muassa sairauden tai vamman diagnosointiin, ehkäisyyn, tarkkailuun, hoitoon, lievitykseen tai anatomian tai fysiologisen toiminnon tutkimukseen tai korvaamiseen. Terveystieteiden ammattimaista käyttäjää koskevat velvoitteet on määritelty laissa (24–26 §).

Hoitokoti Päiväkummun Paloheinän yksikkö on yksityisiä sosiaalipalveluja tuottava yritys. Sen käytössä on joitakin terveydenhuollon laitteita ja tarvikkeita: kuten sairaalasänkyjä, nostolaitteita, pyörätuoleja, rullaattoreita, suihkutuoleja, verensokeri-, kuume- ja verenpainemittareita, stetoskooppeja ja haavasidoksia. Terveystieteiden huollon laitteista ja tarvikkeista pidetään sähköistä laiterekisteriä (IDR), johon kirjataan mm. hankinnan ajankohta, huoltotoimenpiteiden ajankohta, mahdolliset rikkoutumiset, korjaukset sekä käytöstä poistamiset.

Terveystieteiden huollon laitteista ja tarvikkeista vastaavan henkilön nimi ja yhteystiedot

Terveystieteiden huollon laitteista päävastuullisena toimii yksikönjohtaja Riitta Räisänen, 050-5906434, riitta.raisanen@paivakumpuhoiva.fi. Vastuuhenkilö huolehtii siitä, että yksikössä noudatetaan terveydenhuollon laitteista ja tarvikkeista annettua lakia ja sen nojalla annettuja säädöksiä. Hän huolehtii esim. vaaratilanteita koskevien ilmoitusten ja muiden laitteisiin liittyvien määräysten noudattamisesta.

Terveystieteiden huollon laitteiden huollot;

Paloheinän yksiköllä on vuosihuoltosopimukset terveydenhuollon laitteiden vuosihuolloista. Lisäksi huolto voidaan kutsua tarvittaessa paikalle.

Sänky-, pyörätuoli- ja suihkutuolihuollot, yms.: Suomen Terveystieteiden Oy:n toimesta.

Asiakkaiden tarvitsemien apuvälineiden ja terveydenhuollon laitteiden hankinnan, käytön ohjauksen ja huollon asianmukaisen toteutumisen varmistaminen

Apuvälineitä hankitaan/lainataan asukkaiden hoidollisuuden ja toimintakyvyn tarpeiden mukaisesti. Vastuuhoitaja huolehtii, että asukkaalle hankitaan hänen tarvitsemansa apuvälineet ja huolehtii niiden huollosta. Jotkin apuvälineet ja hoitokalusteet ovat kilpailutettu Päiväkummun tasolla, ja ne huolletaan säännöllisesti huolto-ohjelman puitteissa toimittajan toimesta. Myös käytön opastus henkilökunnalle tulee apuvälineiden toimittajalta. Yksikössä uudet työntekijät perehdytetään ja koulutetaan apuvälineiden käyttöön muun perehdytyksen ohessa. Koulutuksen saaneet listataan, jotta kaikilla on tieto, kenellä on oikeus käyttää esim. henkilönostinta. Lista säilytetään kanslian kaapissa.

Vaaratilanneilmoitus terveydenhuollon laitteesta ja tarvikkeesta

[Sähköinen käyttäjän vaaratilanneilmoituslomake](#)

[Käyttäjän vaaratilanneilmoituslomake \(pdf\)](#)

Ilmoitus lähetetään sähköpostitse laitevaarat@fimea.fi. Ilmoituksen voi toimittaa myös faksilla 029 522 3002 tai postitse.

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

Vaaratilanneilmoitus lähetetään osoitteella:

Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus (Fimea)

Lääkinnälliset laitteet

Mannerheimintie 166

PL 55

00034 Helsinki

Kiireellisissä tapauksissa ilmoituksen voi tehdä ensin puhelimitse 029 522 3341, mutta ilmoitus tulee tehdä viipymättä myös kirjallisena.

Ohjeena ilmoittamiseen on, että vaaratilanteesta on ilmoitettava niin pian kuin mahdollista. Vakavasta vaaratilanteesta on ilmoitettava 10 vuorokauden kuluessa ja muista vaaratilanteista viimeistään 30 vuorokauden kuluessa. Ryhmäkotivastaavat sekä yksikönjohtaja vastaavat siitä, että terveydenhuollon laitteista ja tarvikkeista tehdään asianmukaiset **vaaratilanneilmoitukset**.

8 ASIAKAS- JA POTILASTIETOJEN KÄSITTELY JA KIRJAAMINEN

Henkilötiedolla tarkoitetaan kaikkia tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan luonnolliseen henkilöön liittyviä tietoja. Sosiaalihuollossa asiakas- ja potilastiedot ovat arkaluonteisia, salassa pidettäviä henkilötietoja. Terveyttä koskevat tiedot kuuluvat erityisiin henkilötietoryhmiin ja niiden käsittely on mahdollista vain tietyin edellytyksin. Hyvältä tietojen käsittelyltä edellytetään, että se on suunniteltua koko käsittelyn ajalta asiakastyön kirjaamisesta alkaen arkistointiin ja tietojen hävittämiseen saakka. Käytännössä sosiaalihuollon toiminnassa asiakasta koskevien henkilötietojen käsittelyssä muodostuu lainsäädännössä tarkoitettu henkilörekiesteri. Henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan **EU:n yleistä tietosuoja-asetusta (EU) 2016/679**. Tämän lisäksi on käytössä **kansallinen tietosuoja-laki (1050/2018)**, joka täydentää ja täsmentää tietosuoja-asetusta. Henkilötietojen käsittelyyn vaikuttaa myös toimialakohtainen lainsäädäntö. Rekisterinpitäjällä tarkoitetaan sitä tahoa, joka yksin tai yhdessä toisten kanssa määrittelee henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset ja keinot. Henkilötietojen käsittelijällä tarkoitetaan esimerkiksi yksikköä/palvelua, joka käsittelee henkilötietoja rekisterinpitäjän lukuun. Rekisterinpitäjän tulee ohjeistaa mm. alaisuudessaan toimivat henkilöt, joilla on pääsy tietoihin (tietosuoja-asetus 29 artikla).

Tietosuoja-asetuksessa säädetään myös henkilötietojen käsittelyn keskeisistä periaatteista. Rekisterinpitäjä ilmoittaa henkilötietojen tietoturvaloukkauksista valvontaviranomaiselle ja rekisteröidyille. Rekisteröidyn oikeuksista säädetään asetuksen 3 luvussa, joka sisältää myös rekisteröidyn informointia koskevat säännöt. Tietosuojavaaltuutetun toimiston verkkosivuilta löytyy kattavasti ohjeita henkilötietojen asianmukaisesta käsittelystä.

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL) on antanut sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköille viranomais määräyksen (2/2015) sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetun lain 19 h §:ssä säädetystä tietojärjestelmien käytölle asetettujen vaatimusten omavalvonnasta. Tietojärjestelmien omavalvontasuunnitelma on erillinen asiakirja, jota ei ole säädetty julkisesti nähtävänä pidettäväksi, mutta on osa yksikön omavalvonnan kokonaisuutta.

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

Asiakastyön kirjaaminen

Asiakastyön kirjaaminen on jokaisen ammattilaisen vastuulla. Kirjaamisvelvoite alkaa, kun sosiaalihuollon viranomaisena on saanut tiedon henkilön mahdollisesta sosiaalihuollon tarpeesta tai kun yksityinen palveluntuottaja alkaa toteuttaa sosiaalipalvelua sopimuksen perusteella. Kirjaamisvelvoitteesta on säädetty laissa sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista (254/2015) 4 §:ssä. Yksittäisen asiakkaan asiakastietojen kirjaaminen on jokaisen ammattihenkilön vastuulla ja edellyttää ammatillista harkintaa siitä, mitkä tiedot kussakin tapauksessa ovat olennaisia ja riittäviä. Jatkossa kirjaamista ohjataan yhä vahvemmin asiakirjarakenteiden avulla. Lain 3 luvussa säädetään asiakasasiakirjoihin kirjattavista perustiedoista.

Paloheinän yksikössä henkilötietoja käsitellään laillisesti, huolellisuutta ja hyvää tietojenkäsittelytapaa noudattaen. Yksikön asukasrekisterin muodostavat DomaCare-asukastietojärjestelmä, asukaskansiot, ryhmäkodin paperinen asukasluettelo (sijaisohje) sekä asiakassopimukset. Henkilötietojen käsittely on olennainen osa turvallista ja hyvää hoitoa. Asukastiedot kirjataan DomaCare -nimiseen asukastietojärjestelmään. Kirjattavia tietoja ovat henkilön perustiedot, elämänkaaritiedot, tarpeet ja toiveet hoidolle, hoitosuunnitelma, seurantatiedot, arviointitiedot, lääketiedot, lääkäriasiat ja käteiskirjanpito. Henkilökunta kirjaa tiedot henkilökohtaisilla tunnuksillaan. Tunnukset henkilökunnalle antaa yksikönjohtaja tai ryhmäkotivaikuttaja.

Asukasrekisteristä on laadittu rekisteri- ja tietosuojaseloste. DomaCare-järjestelmästä tallentuvat lokitiedot kaikista tiedon käsittelystä.

Uuden asukkaan tietoja hankitaan luotettavista tietolähteistä: asukkaalta itseltään, hänen omaisiltaan sekä edellisistä hoitopaikoista asiakkaan / hänen laillisen edustajansa suostumuksella. Huolellinen tietojen keräily luo pohjan hoitosuunnitelman laatimiselle. Asiakas on velvollinen ilmoittamaan hoidon toteutusta varten tarvittavat tiedot.

Asiakastietoihin on tehtävä merkintä asiakastietojen luovuttamisesta tai niiden hankkimisesta ulkopuolisilta. Jos kyse on potilasasiakirjoihin sisältyvien tietojen luovuttamisesta, tulee asiakirjoihin merkitä, milloin ja mitä tietoja on luovutettu, kenelle tiedot on luovutettu, kuka tiedot on luovuttanut sekä, onko luovutus perustunut potilaan kirjalliseen, suulliseen tai asiayhteydestä ilmenevään suostumukseen tai lakiin. Merkintä tulee tehdä myös siitä, jos potilas on kieltänyt tietojensa luovuttamisen. Ensisijaisesti asiakastietoja voi luovuttaa vain asiakkaan tai hänen laillisen edustajansa suostumuksella. Sosiaalihuollon asiakaslain 17–18 §:t oikeuttavat kuitenkin tietyissä tilanteissa luovuttamaan salassa pidettäviä tietoja ilman asiakkaan suostumustakin. Pykälissä säädetyn edellytyksin saadaan antaa tietoja,

- jotka ovat välttämättömiä asiakkaan hoidon, huollon tai koulutuksen tarpeen selvittämiseksi, hoidon, huollon tai koulutuksen järjestämiseksi tai toteuttamiseksi taikka toimeentulon edellytysten turvaamiseksi;
- sosiaalietuuksia käsittelevälle viranomaiselle tai laitokselle etuutta koskevan väärinkäytöksen selvittämiseksi, jos väärinkäytöstä on perusteltua syytä epäillä;
- pyydettyä tulee antaa tietoja poliisille, syyttävälle viranomaiselle ja tuomioistuimelle, jos se on tarpeen sellaisen rikoksen selvittämiseksi, josta säädetään ilmoitusvelvollisuus rikoslain (39/1889) 15 luvun 10 §:ssä, taikka jonka enimmäisrangaistus on vähintään neljä vuotta

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

vankeutta;

- oma-aloitteisestikin kun epäillään 3 kohdassa mainittua rikosta tai vähäisempää rikosta, jos se on välttämätöntä lapsen edun taikka erittäin tärkeän yleisen tai yksityisen edun vuoksi.

Erikseen on säädetty sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskuksen oikeudesta saada laissa säädetyin edellytyksin tilastotarkoituksia varten eräitä laissa tarkemmin määriteltyjä sosiaalihuollon tietoja (laki sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskuksen tilastotoimesta 409/2001)

Asiakas saa pyytäessään tarkastaa omat tietonsa ja pyytäessään niistä myös jäljennökset. Mikäli tietoja ei voida lain mukaan antaa, annetaan siitä kirjallinen kieltäytymistodistus.

Tiedoissa havaitut virheet ja puutteet korjataan niiden tultua ilmi oma-aloitteisesti tai asiakkaan vaatimuksesta. Mikäli korjausvaatimukseen ei suostuta, siitä annetaan kirjallinen kieltäytymistodistus. Tarpeelliset potilastiedot voidaan luovuttaa asukkaan/edunvalvojan suostumuksella. Suostumus on annettava kirjallisesti.

Työntekijöiden perehdyttäminen asiakastyön kirjaamiseen

Henkilöstön osaamisen varmistaminen liittyen tietosuoja-asioihin ja asiakirjahallintoon pyritään varmistamaan perehdyttämisyhteistyössä, lisäkoulutuksella sekä tarjoamalla lisätietoa Hoitokoti Päiväkummun intranet-sivuilla. Perehdyttämiskeskustelussa varmistetaan, että henkilöllä on riittävä osaaminen asiakastyön kirjaamiseen.

Vastuuhoitaja laatii uudelle asukkaalle neljän viikon kuluessa muutosta alustavan hoito- ja palvelusuunnitelman. Vastuuhoitaja päivittää hoito- ja palvelusuunnitelmat 3 kk välein DomaCareen.

Päivittäinen kirjaaminen tehdään joka vuorossa. Ryhmäkotivastaavat vastaavat siitä, että asiakastyön kirjaaminen tapahtuu asianmukaisesti ja viipymättä.

Tietosuojan ja henkilötietojen käsittelyyn liittyvän lainsäädännön, yksikön laadittujen ohjeiden ja viranomaismääräysten noudattamisen varmistaminen

Uuden työntekijän kanssa tehdään tulovaiheessa salassapitosopimus ja tietoturvasitoumus.

Perehdytyksen ja koulutuksen keinoin huolehdimme siitä, että henkilöstöllämme on tieto tietosuojan ja henkilötietojen käsittelyyn liittyvästä lainsäädännöstä, yksikön laadituista ohjeista sekä viranomaismääräyksistä.

Auditoinneilla voimme myös tarvittaessa ottaa tarkasteluun edellä mainittuja asioita.

Mikäli huomaamme näiden vastaista toimintaa, teemme siitä poikkeamailmoituksen ja käsittelemme sen laadunhallinnan prosessin edellyttämällä tavalla.

Lokitietojen tarkastelulla pystymme osaltaan seuraamaan edellä mainittuja asioita.

DomaCareen voivat tehdä merkintöjä asukkaan hoitoon osallistuvat hoitajat sekä heidän ohjeidensa mukaisesti muut hoitoon osallistuvat henkilöt. Tietoja voidaan käsitellä vain siinä laajuudessa, kuin työtehtävät ja vastuut edellyttävät. Henkilökuntaa sitoo vaitiolovelvollisuus ammattinsa puolesta. Opiskelijat allekirjoittavat myös salassapitolomakkeen.

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

Henkilöstön osaamisen varmistaminen liittyen tietosuoja-asioihin ja asiakirjahallintoon varmistetaan perehdyttämisympäristössä, lisäkoulutuksella sekä tarjoamalla lisätietoa Hoitokoti Päiväkummun intranet-sivuilla, josta löytyvät henkilöstön ohjeet ja dokumentit.

Tietosuojavastaavan nimi ja yhteystiedot

Yksikön tietosuojavastaava: Yksikönjohtaja Riitta Räisänen puh. 050 590 6434, riitta.raisanen@paivakumpuhoiva.fi

Koko Päiväkummun tietosuojavastaava: Riikka Mäyränen, puh. 050 436 1915, riikka.mayranen@paivakumpuhoiva.fi

Yksikölle on laadittu salassa pidettävien henkilötietojen käsittelyä koskeva ohje.

9 YHTEENVETO KEHITTÄMISSUUNNITELMASTA

Yksikköämme koskevaa tietoa palvelun laadun ja asiakasturvallisuuden kehittämisen tarpeista saadaan useista eri lähteistä.

Riskinhallinnan prosessissa käsitellään kaikki epäkohtailmoitukset ja tietoon tulleet kehittämistarpeet ja niille sovitaan riskin vakavuuden mukaan suunnitelma, miten asia hoidetaan kuntoon.

Riskienhallintaa ja omavalvontaa päivitetään vuosittain tämän suunnitelman mukaisesti saatujen havaintojen ja kehittämistarpeiden pohjalta. Yksittäiset laatupoikkeamat, tunnistetut riskit ja niiden pohjalta sovitut korjaavat toimenpiteet tehdään osana jatkuvaa toiminnan kehittämistä. Näiden pohjalta päivitetään tarvittaessa annettuja toimintaohjeita ja omavalvonnan painotuksia.

Kehitystyö ja omavalvonta on jatkuva osa päivittäistä toimintaamme.

Keskeisenä kehittämistoimenpiteenä v.2024 on RAI osaamisen vahvistaminen niin että se toteutuu hoitosuunnitelmissa, päivittäisessä toiminnassa ja on omavalvontasuunnitelman pohjana.

10 OMAVALVONTASUUNNITELMAN SEURANTA

Omavalvontasuunnitelma päivitetään tarvittaessa ja se käydään läpi vuosittain.

Helsingissä 4.7.2024

Riitta Räisänen

Riitta Räisänen
yksikönjohtaja
sairaanhoitaja AMK